

ЯК ПАПЯРЭДЗІЦЬ
АПУСТЫНЬВАННЕ
ЗЯМЕЛЬ

3

НЕАДКРЫТАЯ
БЕРАСЦЕЙШЧЫНА

9

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

30

ЖНІЎНЯ 2022 г.

АЎТОРАК

№ 169 (29791)

ЦЫТАТА ДНЯ

Пётр ПАРХОМЧЫК, наместнік прэм'ер-міністра:
«Зразумела, што пакупнік, які набывае тавар у сваёй краіне, прывык да пэўнай цаны. І калі да яе дабаўляецца больш значны кошт лагістыкі, гэта ў яго выклікае пэўныя пытанні. І тут вельмі важна пераканаць і даказаць. Гэта часова, і мы бачым, што некаторыя далёкія краіны пачынаюць прывыкаць. Той жа Мінскі трактарны завод завяршыў пастаўковую пастаўку сваіх трактароў у Зімбабвэ. Гэта 1,3 тысячы адзінак. Мы дадаткова заключылі дагавор на пастаўку ў гэтую краіну пажарных машын Мінскага аўтамабільнага завода — 131 адзінка. Цяпер разглядаецца будыная пастаўка трактароў у Паўднёвы Судан. Павялічваецца экспарт беларускай прадукцыі ў Расію. Па выніках 6 месяцаў рост быў практычна ў 1,3 раза. Заданне скарэктывавалі: пастаўлена задача па Расійскай Федэрацыі дабіцца павелічэння экспарту ў 1,4 раза».

На родным полі

Механізатары акцыянернага таварыства «Прынёманскі» Навагрудскага раёна Ігар КАРАНЕЎСКІ і Юрый ВІТУЛЬ працуюць на адным вытворчым участку № 1 — у летні і восенскі перыяды забяспечваюць гаспадарку травянымі кармамі — сенажом, сіласам, сенам. Ігар Аркадзевіч (на фота злева) на сучасным кормаўборачным камбайне «Ягуар» здрабняе траву і за сёлетні нарыхтоўчы перыяд падрыхтаваў болей за трыццаць дзве тысячы тон зялёнай масы. Юрый Вацлававіч на трактары «Беларус 1523» працаваў на рулонным прэс-падборшчыку, прэсаваў сена і салому, а ў ранейшых сезонах удзельнічаў таксама і ў жніўных кампаніях. За Каранеўскім замацаваны ўніверсальны энерге-

тычны сродак «Раса-05», на якім вясною ён уносіць угнаенні на палеткі з азімымі пасавамі і мнагалетнімі травамі. Гэтымі днямі ў гаспадарцы пачалася нарыхтоўка кармоў з кукурузы, якой на прынёманскіх палетках болей за паўтары тысячы гектараў, дзе да позняй восені будуць шчыраваць гэтыя адказныя і працавітыя спецыялісты. Дарэчы, механізатары аб'ядноўвае не толькі адна гаспадарка, прафесія і родная базькоўская зямля, але таксама і ўзнагароды — яны абодва кавалеры ордэна Пашаны. А Ігара Каранеўскага за працоўную доблесць занеслі ў раённую кнігу Славы.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

ЦІКАВАСЦЬ ДА ЛАГЕРАЎ РАСЦЕ З КОЖНЫМ ГОДАМ

Сёлета ў Беларусі адпачыла і здаравілася 370 тысяч дзяцей

Гэта на 25 тысяч больш у параўнанні з мінулым годам. Спецыялісты адзначаюць, што попыт на дзіцячыя пуцёўкі ў лагеры вялікі, прычым з кожным годам ён расце. І гэта не дзіўна, бо такі адпачынак цікавы не толькі дзецям, але і бацькам: дзіркуючы дзяржаўнай кампенсацыі, дапамозе наймальніку і прафсаюзаў часта даплаціць з уласнай кішэнні за пуцёўку трэба ўсяго 10% ад яе кошту.

Фота Benita.

Мяркуецца, што на наступны год у дзіцячых лагерах павышае каля 390 тысяч юных беларусаў.

СТАР. 7

Гаспадарскі падыход

ПЕРАПРАЦОЎКА ЗАМЕСТ СМЕТНІКАЎ

Як у Гродзенскай вобласці павышаюць узровень выкарыстання камунальных адходаў

Дадзеная тэма апошнім часам у рэгіёне на слыху. Нядаўна ў Слоніме падчас рэспубліканскага сямінара ішла гаворка аб новых метадах і тэхналогіях у перапрацоўцы другаснай сыравіны. А літаральна месяц таму ў Гродне адкрылі новую лінію па паглыбленай перапрацоўцы палімераў. У цяперашні момант рыхтуецца да пуску і лінія па вытворчасці RDF-паліва на Гродзенскім смеццезартавальным заводзе.

Усе гэтыя кампаненты скіраваны на тое, каб як мага менш адходаў трапіла на палігоны смецця.

СТАР. 3

КОРАТКА

- Даклінічнае выпрабаванне беларускай вакцыны ад COVID-19 пачнуць з 1 снежня.
- Веласіпедыстаў і карыстальнікаў самакатаў заклікалі не паркавацца на тактыльнай плітцы.
- З пачатку года ў Гродзенскай вобласці на прафнавучанне накіравана больш як 200 беспрацоўных.
- Першы ўрок у школах Беларусі ў Дзень ведаў будзе прысвечаны гістарычнай памяці.

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

СА «ЗВЯЗДОЙ» ЦЯПЛЕЙ І ЎТУЛЬНЕЙ!

Ідзе падпіска на IV квартал 2022 года.

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ ВОСЕННЮ І ЗІМОЙ. БУДЗЕ ЦІКАВА!

«МЫ СЁЛЕТА МОЖАМ І БОЛЬШ АТРЫМАЦЬ, ЧЫМ 11 МІЛЬЁНАЎ. АЛЕ СТАЇЦЬ ПЫТАННЕ — ЦІ ТРЭБА»

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка прыняў з дакладам старшыню Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта Аляксандра Субоціна. У Палац Незалежнасці губернатара прыехаў з караваем, які сімвалізуе намалот мільёна тон збожжавых у вобласці.

«Перш за ўсё, хачу вас павіншаваць, што вы не з пустымі рукамі да мяне прыйшлі — мільён. Добрая вестка, прыемная вестка. Я хачу вітаць павіншаваць з гэтым дасягненнем. Я так разумею, што больш за мільён будзе. Таму што яшчэ хоць крыху, але ёсць што прыбіраць», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Субоцін адказаў, што яшчэ трэба сабраць дзесяць працэнтаў. Па словах Прэзідэнта, калі рабіць разлік, то 10 працэнтаў — гэта яшчэ мінімум сто тысяч тон. «Калі мільён сто — дык гэта ўжо добры вынік. Пры гэтым хачу папярэдзіць і вас, і ўсіх астатніх. Мы вось так зацyklіліся на гэтых збожжавых, на 11 мільёнах. Мы

сёлета можам і больш атрымаць, чым 11 мільёнаў. Але стаіць пытанне — ці трэба», — задаў пытанне Аляксандр Лукашэнка.

Ён растлумачыў, што дабраць да 11 мільёнаў можна і за кошт кукурузы. Зерня ў краіне дастаткова: і рапсавага, і збожжавых каласавых, і кукурузнага, і грэчкі, і проса. Гэтага хапае, каб людзей забяспечыць, жывёлу накарміць і яшчэ невялікі рэзерв мець.

«Калі мы зараз усю кукурузу ўбярэм на зерне, то ў паловы гаспадарак, акрамя зерня, не будзе чым жывёлу карміць. Таму сёння

кукурузу трэба пачынаць убіраць, нават у Віцебскай вобласці. Асабліва падгарэлыя ўчасткі — на сілас. Добрае фарміраванне зерня ў кукурузы. І калі мы ўбярэм зялёную масу кукурузы, і яшчэ добрыя пачаткі зерня, добра закансервуе, атрымаем добры корм», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Ён падкрэсліў, што да гэтага трэба акуратна падыходзіць на месцы. Старшыні райвыканкамаў і кіраўнікі гаспадарак павінны рэагаваць.

«А ваш кантроль, каб мы не перагнілі ў плане таго, што мільён умо атрымалі, трэба паўтара. Не. Трэба столькі, колькі трэба. Сёлета год такі надрэчны — вышэй за сярэдняе. І гэта трэба мець на ўвазе», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Субоцін прызнаўся, што яму было лёгка ісці да Прэзідэнта: у Віцебскай вобласці дзве перамогі. Першая — гэта мільён тон ужо сабранага зерня. Прычым, як растлумачыў губернатара, гэты мільён без рапсу, выключна збожжавы клін. А рапсу плануецца сабраць яшчэ 50 тысяч тон. Пры гэтым Аляксандр Субоцін падкрэсліў, што вопыт сёбі кукурузы на зерне для Віцебскай вобласці не зусім удалы.

«Паспрабуйце! Нейкія палі ў Аршанскім, Талачынскім ці Віцебскім раёне — добрыя землі, пакінь і паглядзі, што будзе, якое зерне будзе з кукурузы», — параіў Прэзідэнт. Па словах Аляксандра Субоціна, кукурузу ў Віцебскай вобласці пачнуць убіраць з 1 верасня. Зрушваць тэрміны нельга, паколькі чакаюцца дажджы і ўмовы для інтэнсіўнай уборкі будучы складанымі. Губернатар расказаў, што ў гаспадарках, дзе найбольш высокая жывёлагадоўля, вядзецца актыўная работа па рэканструкцыі траншэй для закладвання сіласу. Арганізацыям з найбольш высокай культуры жыл-

вёлагадоўлі будзе аказана фінансавая падтрымка аблвыканкама.

Губернатар далажыў, што сёлета ў Віцебскай вобласці азімы рапс узяў менш прадукцыйнасці. Вельмі шмат пасеваў загінула, даводзілася перасейваць 32 тысячы гектараў. Але добра сабе паказаў яравы рапс.

«Актыўна ідзе ўборачная, некаторыя гаспадаркі адзначылі мяцовыя «Дажынкi». Цяпер знаходзіцца на стадыі актыўнай пераходкі тэхнікі, каб максімальна ўбраць тую палі, гаспадаркі якіх не спраўляюцца. Прынята рашэнне на ўзроўні вобласці, і мы гэта кантралюем», — далажыў старшыня аблвыканкама.

Пасяўная, інтэграцыйная структуры і фармацэўтыка

Паволі на першы план выходзіць і пасяўная кампанія. Прэзідэнт заўважыў, што Віцебская вобласць павінна першай сабраць ураджай і першай пасеяць новы. Гэта звязана з тым, што рэгіён — зона рызыкаўнага землеўладання. «Трэба хутка пасеяць, асабліва рапс, ды і зерневыя. Для гэтага трэба апераўтыўна вызваляць палі пасля уборкі да пасеваў. Як тут ідуць справы?» — пацікавіўся Прэзідэнт.

Яшчэ адным пытаннем, якое прыцягнула ўвагу кіраўніка дзяржавы, сталі інтэграцыйныя структуры ў Віцебскай вобласці. «Усё ж Віцебскую вобласць мы ў свой час стралялі, і людзі зразумелі. Малаціць віцэбляне. Трэба разварушаць людзей і не крыўдзіць іх», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Пацікавіўся кіраўнік дзяржавы і становішчам спраў у галіне фармацэўтыкі, біятэхналогіі і нанатэхналогіі.

Валерыя СЦЯЦКО.

У тэму

Палігон працы вялікі

Пасля даклада ў Прэзідэнта Аляксандра СУБОЦІНА сустрэўся з журналістамі і расказаў, аб чым ішла гаворка з кіраўніком дзяржавы. Губернатар Віцебскай вобласці расказаў, што задач перад рэгіёнам стаіць шмат: ад сяла да біятэхналогіі. «Вобласць вялікая, цікавая. Ёсць дзве працаваць», — сказаў ён.

Аляксандр Субоцін расказаў Прэзідэнту пра дзве перамогі вобласці. Першая, канечне, — мільён тон збожжа. А другая — хакейны клуб «Віцебск» упершыню ў гісторыі стаў уладальнікам Кубка Салея. «Мы падбіраем да гэтага п'едэстала ў сезоне 2007/2008, калі былі чацвёртыя. Так што для нас гэта таксама вялікае дасягненне», — адзначыў ён.

Прэзідэнт цікавіўся работай інтэграцыйных структур у Віцебскай вобласці. Старшыня аблвыканкама расказаў журналістам, што гэта пытанне няпростое. «Эфект, вядома, адчуваецца, таму што ўдалося захаваць і дадаць. Але хацелася б у якасці крытыкі сказаць, што крыху не дацягнулі да тых паказчыкаў, якія самі сабе планавалі. Здаецца, пайшла выручка расці і прыбытак нейкі з'явіўся, рэнтабельнасць павышаецца, але ўсё роўна не дацягваем. Размова ішла аб тым, як далей звальцючынаваць гэтым структурам, куды далей ісці», — расказаў Аляксандр Субоцін.

Асобна журналістаў цікавіла распрацоўка вакцынаў ад каранавіруса. Гэта пытанне перад кіраўніком Віцебскай вобласці паставіў і Прэзідэнт. Па словах Аляксандра Субоціна, работа над вакцынай ідзе паспяхова, фарміруецца вытворчы ўчастак. «І снежня плануем пачаць перадаклінічнае выпрабаванне атрымных намі вакцын. Вакцына ствараецца па класічнай тэхналогіі, будзе лягчэйшай для ўспрымання арганізмам», — расказаў ён. Таксама ў рэгіёне пачата будаўніцтва заводу для поўнага цыкла вытворчасці гэтай вакцыны. Губернатар падкрэсліў, што гэта будзе ўніверсальны завод, дзе можна будзе вырабляць любыя вакцыны.

«Мы грунтуемся на тым, што ў Віцебскай вобласці эксклюзіўныя ўмовы для фарміравання асяроддзя для развіцця і вытворчасці, і навукі, і адукацыйных працэсаў, якія датычацца работы па біятэхналагічных напрамках. У нас дзве ВНУ — медыцынскі і ветэрынарны ўніверсітэты. Ёсць педагагічны ўніверсітэт, які рыхтуе біёлагаў. І гэта асяроддзе дазволіла ўжо сфарміраваць пул прафесарска-выкладчыцкага саставу, які паглыблены ў гэтыя тэмы. «Біявітуніфарм» — гэта эксклюзіўнае прадпрыемства. На тэрыторыі былога Саюза такіх было толькі тры: у Казані, Краснадары і Віцебску. Мы яго захавалі, мадэрнізавалі і даём другое жыццё за кошт таго, што туды прыходзяць медыцынскія тэхналогіі. Ёсць ідэя стварыць такое асяроддзе, каб кансалідаваць ужо існуючыя прадпрыемствы фармакаравання. І самае галоўнае — фарміраванне ядра навукоўцаў», — расказаў Аляксандр Субоцін.

У цэлым работу па развіцці рэгіёна старшыня аблвыканкама ахарактарызаваў наступным чынам: зроблена шмат, але трэба зрабіць яшчэ больш.

Бесперабойная работа нафтахімічнага комплексу

Прэзідэнт прыняў з дакладам і старшыню Беларускага дзяржаўнага канцэрна па нафце і хіміі («Белнафтахім») Андрэя Рыбакова. Гаворка ішла пра шэраг актуальных для галіны пытанняў. У першую чаргу кіраўнік дзяржавы пацікавіўся работай нафтапрадпрацоўчых заводаў. «Якая цяпер сітуацыя ў параўнанні з тым, што было на мінулы год, на пачатак гэтага года? У дынаміцы што ў нас адбываецца? Як мы будзем выходзіць на паказчыкі?» — пацікавіўся ён. У працяг тэмы Беларускае лідар паставіў пытанне аб мадэрнізацыі двух ачынных НПЗ. У прыватнасці, яго цікавілі прычыны праблем, калі тыя ёсць.

Аляксандр Лукашэнка вынес на парадак дня пытанне адаптацыі нафтахімічнага комплексу краіны да санкцыйнага рэжыму. «Мы ўсё гаворым: «Нафта, нафта». Нафтахімія, хімічная прадукцыя. Як працуць прадпрыемствы? Няхай іх нават няшмат, але яны магутныя, вялікія. Тое ж самае: што ў нас адбываецца на гэтых прадпрыемствах? Як ідзе рэалізацыя, экспарт?», — абзначыў шэраг пытанняў беларускі лідар.

Прэзідэнт звярнуў увагу на імпартазамышчэнні, дзе, па яго словах, «цэлы пласт праблем». Гэта тэма, якая датычыцца ў тым ліку «Белнафтахіма». Яшчэ адно пытанне — развіццё інтэграцыйнага супрацоўніцтва. «Саюзная праграма па фарміраванні адзінай тэрыторыі па нафце і газе. Як тут ідзе пытанне?» — пацікавіўся ён.

Андрэй Рыбакоў далажыў, што ўдалося забяспечыць бесперабойную работу абсалютна ўсіх прадпрыемстваў, якія ўваходзяць у канцэрн. У параўнанні аб'ёме забяспечаны ўсе плацджы ў бюджэт, своечасова праводзіцца аплата за ўсе энергарэсурсы, у поўным аб'ёме і своечасова выплачваецца заробатная плата. «Прычым за 6 месяцаў рэальна заробатная плата ў цэлым па канцэрне адпавядае ўзроўню мінулага года», — падкрэсліў старшыня канцэрна.

Пасля даклада Прэзідэнту, у размове з журналістамі Андрэй Рыбакоў расказаў, што ўнутраны рынак стабільны і забяспечаны ўсімі відамі паліва і мінеральнымі ўгнаеннямі. Журналістаў цікавіла тэма інтэграцыйнага супрацоўніцтва. «Калі казаць пра саюзныя праграмы, то ў нас ёсць тэрміны і мы па іх працуем. Падрыхтаваны праект адпаведнага дагавора, ён знаходзіцца на разглядзе як у расійскага, так і ў нашага боку. Плануем да канца года зняць усе магчымыя і немагчымыя спрэчныя пытанні для таго, каб да сярэдзіны 2023 года сфарміраваць чыставы дагавор», — расказаў старшыня «Белнафтахіма».

Валерыя СЦЯЦКО.

На слыху

«Затрымаць на працягу сутак»

Раскрыта рэзананснае забойства работніцы паштовага аддзялення ў Оршы

«26 жніўня ў 15.43 на пульт Аршанскага аддзела Дэпартамент аховы паступіла паведамленне з сігналам трывогі з аднаго паштовага аддзялення Оршы. Нарад аддзела аховы неадкладна выбыў на месца і знайшоў узгаранне памяшкання знутры.

На падлозе аднаго з пакояў быў знойдзены труп жанчыны з цялеснымі пашкоджаннямі. Папярэднім аглядам было ўстаноўлена, што напад на пошту быў здзейснены з карыслівай мэтай, а забойства жанчыны ўчынена з асаблівай жорсткасцю», — расказаў журналістам у панядзелак падрабязнасці жудаснага злчынства ў Оршы міністр унутраных спраў Іван КУБРАКОВ.

Праваахоўнікі вывучылі запісы з камер відэаназірання і ўстанавілі: невядомае зайшоў у аддзяленне, калі іншых наведвальнікаў не было, па-зверску забіў работніцу ў Украў з касы больш як тры тысячы рублёў. Каб схваць следы злчынства, мужчына падпаліў памішканне.

Паводле слоў міністра ўнутраных спраў, аб гэтым злчынстве было даложана кіраўніку дзяржавы: «Прэзідэнт паставіў задачу ўстанавіць і затрымаць падзараванага на працягу сутак. Ход апераўтыўна-вышукowych мерапрыемстваў таксама быў пастаўлены на кантроль Прэзідэнтам. Дакладваць аб змяненнях апераўтыўнай абстаноўкі трэба было ў любы час сутак».

Іван Кубракоў заявіў, што ў Оршу неадкладна былі накіраваны вопытныя супрацоўнікі крымінальнага вышуку цэнтральнага апарату МУС, а таксама супрацоўнікі крымінальнага вышуку УУС Віцебска. «Па трывозе было паднята Аршанскае

РВУС, а таксама атрад міліцыі асаблівага прызначэння УУС Віцебскага аблвыканкама. Пасля прыбыцця на месца злчынства была арганізавана работа і задзейнічаны сілы па вышуку злчынца. На месцы здарэння працавалі следчыя і эксперты. Яны вельмі старанна агляделі кожны метр месца. Абомен інфармацыяй быў арганізаваны на самым высокім узроўні. Мы не выключалі, улічваючы жорсткасць учынення гэтага злчынства і яго дзержкасць, здзяйснення на тэрыторыі Оршы іншых злчынстваў. Таму горад і яго прыгранічча былі блкараваны супрацоўнікамі міліцыі. Асабліва ўвагу ўдзялілі вакзалам», — падкрэсліў міністр унутраных спраў.

Бліжэй да 23.00, адзначыў ён, была атрымана інфармацыя аб падзараванні. Пры затрыманні ён паспрабаваў уцячы і супрацоўнікі адкрылі агонь на паражэнне. Цяпер падзараванаму аказваецца медыцынская дапамога. Праводзіцца іншыя следчыя дзеянні. У пабудовах і прылеглай тэрыторыі да дома падзараванага канфіскаваны грошы і адрэнне, у якім было здзейснена злчынства.

«Злчынства было ўчынена з асаблівым цынзімам і дзержкасцю. Жорсткасцю, з якой была забіта жанчына, былі ўражаны нават супрацоўнікі крымінальнага вышуку, якія неаднаразова выбывалі на аналагічныя злчынствы. Мы выдатна разумелі, што гэта ўчынена мэтадна, — сказаў Іван Кубракоў.

Па словах міністра ўнутраных спраў, затрыманне — неаднаразова судзімы грамадзянін 1951 года нараджэння, які ў месцах пазбаўлення волі правёў больш за 35 гадоў. «Ён быў судзімы за забойства, прычыненне цяжкіх цялесных пашкоджанняў, разбой, а таксама за замаха на жыццё супрацоўнікаў міліцыі. Мы добра разумелі, што яго неабходна апераўтыўна затрымаць», — сказаў на заканчэнне Іван Кубракоў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Экстрэмальны клімат

Вышэй градус — менш дажджоў

Як у краіне папярэджаюць дэградацыю і апустыньванне зямель

Лясныя пажары, неўраджаі, недахоп чыстай вады — усе гэтыя наступствы засухі ўяўляюць сабой смяротную пагрозу для чалавека. У выніку глабальнага пацяплення на ўсёй тэрыторыі Беларусі назіраецца скарачэнне працягласці выпадзення ападкаў прыкладна на 20 %. Пры гэтым яны становяцца больш інтэнсіўнымі (на 20—30 %), асабліва ў паўднёвых раёнах. Павялічылася і працягласць засушлівых перыядаў. Па прагнозах (з улікам таго, што выкіды парніковых газаў застануцца на існуючым узроўні), да сярэдзіны стагоддзя сярэднегадавая тэмпература ў нашай краіне павысіцца на 1,7 °C, а летам — на 2-2,3 °C. Максимальныя тэмпературы ўздымуцца на 3 °C. Колькасць ападкаў, асабліва ў маі-чэрвені, павялічыцца да 30 мм, пры гэтым сярэдняя працягласць дажджлівых перыядаў зменшыцца, а засушлівых палінае, сведчаць эксперты, якія расказалі, што робіцца ў нас для барацьбы з засухай і апустыньваннем зямель.

ЛІЧБАВЫЯ КАРТЫ ЁСТОЙЛІВАСЦІ ДА ЗАСУХІ

Канвенцыя ААН па барацьбе з апустыньваннем была прынята 17 чэрвеня 1994 года. З таго часу гэтая дата стала штогод адзначацца як Дзень барацьбы з апустыньваннем і засухай. Кожны раз узнікае пэўная тэма, сёлетняя гучыць так: «Перадолеем засуху агульным намаганнем». Беларусь далучылася да канвенцыі 17 ліпеня 2021 года.

— Такі дзвіг мае на мэце нагадаць, што засуха — адно з самых смяротных стыхійных бедстваў. Канвенцыя заклікае ставіцца да зямлі як да абмежаванага каштоўнага прыроднага капіталу, удзяляць прыярытэтную ўвагу яе здароўю пасля пандэміі і настойліва дамагацца варочання зямлі на працягу дзесяцігоддзя па аднаўленні экасістэм, якое аб'яўлена ААН летась, — падкрэсліла Людміла БАРТАШЭВІЧ, намеснік начальніка ўпраўлення біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці галоўнага ўпраўлення рэгулявання абыходжання з адходамі, біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці Міністэрства.

У нацыянальных стратэгічных дакументах Беларусі вызначаны задачы па прадукцыйнасці дэградацыі зямель і іх аднаўленні да 2030 года. Гэта, прынамсі, выкарыстанне глебазберагальных тэхналогій у сельскай

гаспадарцы, зернетравяныя севазароты, мінімальнае апрацоўка глебы, арганічнае земляробства, выкарыстанне сістэм дакладнага земляробства.

Дзеля папярэджання дэградацыі зямель і глеб у Беларусі выконваюцца мерапрыемствы нацыянальных планаў дзеянняў, першы з якіх быў рэалізаваны ў 2016—2020 гадах. Летась зацверджаны новы план на 2021—2026 гг., згодна з якім працягнута экалагічная рэабілітацыя тарфянікаў, рэкультывацыя ўнутрыгаспадарчых кар'ераў, лесааднаўленне на згарэлых месцах, лесаарэгуляцыя на пясках, схілах, якія разрываюцца.

— На працягу пяцігоддзя прадугледжана стварэнне тыпавай лічбавай платформы дакладнага земляробства ў межах распрацоўкі лічбавых карт сельскагаспадарчых зямель. У рэпрэзентатывных раёнах летась распрацавана шкала групування глеб Беларусі па ступені ўстойлівасці да засухі і засушлівых з'яў. Праведзена ранжыраванне раёнаў па патэнцыяльных рызыках вядзення раслінводства падчас засух і засушлівых з'яў, — расказала эксперт.

Працягваецца ў Беларусі і экалагічная рэабілітацыя парушаных тарфянікаў. У Талачынскім раёне Віцебскай вобласці рэкультывавана 53,4 гектара выпрацаваных тарфяных плошчаў. Іх перадалі папярэдняму землекарыстальніку — Талачынскаму

лягасу — пад паўторнае забалочванне і натуральнае лесааднаўленне.

Распачата ў канцы 2020-га другая фаза праекта ўрада Карэі і Канвенцыі ААН — аднаўленне асушаных тарфянікаў Беларусі — дазволіла правесці забалочванне больш як чатырох тысяч гектараў дэградаваных асушаных тарфянікаў на Гомельшчыне. Паўторна забалочаны асушаны тарфянікі ў Калінкавіцкім раёне (больш за тысяч гектараў), Хойніцкім (больш за 300 гектараў), распавяла Людміла Барташэвіч.

— Цяпер вядзецца работа па новых раёнах для іх экалагічнай рэабілітацыі. Распрацавана праектная дакументацыя для паўторнага забалочвання тарфянікаў Паганянскае 1 плошчай больш за шэсць тысяч гектараў, які знаходзіцца ў Палескім раённым запаведніку Брагінскага раёна.

ТЭМПЕРАТУРА — БОЛЬШ, АПАДКАЎ — МЕНШ

З 1980-х гадоў у Беларусі тэмпература павысілася на 2 °C, а летам — на 2,7 °C, закрануў пытанні сусветнага пацяплення **Сяргей ЛЫСЕНКА**, дырэктар інстытута прыродакарыстання НАН Беларусі:

— Агракліматычныя зоны, якія характарызуюцца гадавой сумай актыўных тэмператур, што перавышаюць 10 °C, рухаюцца на поўнач з хуткасцю 12 км у год. А індэкс, які характарызуе водны баланс і разлічва-

ецца як суаднесенне гадавой сумы ападкаў да патэнцыйнай гадавой выпаральнасці, за час пацяплення змяніўся на 20 %. Цяпер практычна ва ўсёй паўднёвай частцы Беларусі выпаральнасць дамінуе над гадавой сумай ападкаў. Такім чынам, у Беларусі адбываецца высушванне клімату краіны.

Калі рост парніковых газаў у свеце працягнецца і павялічыцца ўдвай да канца стагоддзя, то ўжо ў сярэдзіне XXI стагоддзя сярэднегадавая тэмпература ў нашай краіне павысіцца на 2 °C, а летам — на 2,8 °C. Максимальныя тэмпературы ўздымуцца на 4 °C, а колькасць ападкаў улетку зменшыцца на 8 %. Зімой, як прагназуюць эксперты, колькасць ападкаў павялічыцца на 11-12 %, аднак адбудзецца гэта пераважна за кошт росту дзён з ападкамі малой інтэнсіўнасці і вадкіх ападкаў. У выніку клімат стане больш экстрэмальным.

— У апошнія дзесяцігоддзі назіраюцца інтэнсіўныя хвалі цёплыні, якія ў 1980—1990-я з'яўляліся ў чатыры разы радзей і па сваёй моцы былі на 40 % меншымі. Гэта адбываецца на стане экасістэм, устойлівасці драўняных парод і сельскагаспадарчых культур і ўплывае на працэс дэградацыі высушвання зямель, — канстатаваў спецыяліст.

Ад тэмпературы залежыць працэс фотасінтэзы. Пры тэмпературным мінімуме фотасінтэз магчымы, пры тэмпературным максімуме адбываецца дэнатурацыя бялку. А гэты тэмпературны оптымум — розны для пэўных тэрыторый і клімату, і гэты пункт у Беларусі будзе пройдзены праз два дзесяцігоддзі. У выніку нашым экасістэмам, якія штогод паглынаюць з атмасферы каля 30 млн тон CO₂, спатрэбіцца больш рэсурсаў для «дыхання», і яны, замест таго каб паглынаць вуглякіслы газ, стануць яго вырабляць. Лішак цяпла і дэфіцыт вільгаці прывядуць да таго, што прадукцыйнасць экасістэм у сярэдзіне стагоддзя стане меншай на 8 млн тон CO₂ у год, непакоіцца дырэктар інстытута.

Ірына СІДАРОК.

ПЕРАПРАЦОЎКА ЗАМЕСТ СМЕТНІКАЎ

Стаўка на сучасныя тэхналогіі

Увогуле планы наконце перапрацоўкі другаснай сыравіны ў краіне амбіцыйныя. У найбліжэйшай пяцігодцы выкарыстанне цвёрдых камунальных адходаў павінна павялічыцца да 55 %, а да 2035 года — да 90 %. Пакуль гэты паказчык на сённяшні дзень складае толькі 30 %. Гродзенская вобласць па перапрацоўцы другаснай сыравіны яркае выйсці да канца года на 38 %. Дзякуючы новым тэхналогіям, перадумовы для гэтага ёсць.

Праект, які нядаўна распачаў дзеянне ў Гродне, павінен значна павысіць перапрацоўку адходаў. Гаворка ідзе аб новай лініі гранулявання на базе ААТ «Белдрукпалімер». Канчатковым прадуктам перапрацоўкі з'яўляецца высокакачэсная другасная гранула кампазіцыйнага поліэтылену. Прадукт будзе выкарыстоўвацца для вырабы пластыка. Гэта дазволіць павялічыць глыбіню перапрацоўкі, што спрыяльна як для эканомікі, так і для экалогіі.

На новай лініі будуць сартавацца адходы па відах пластыку. Напрыклад, бутэлька ад малака — гэта адзін від, накручка — другі, этыкетка — трэці. Кожны від будзе адпраўляцца на асобную перапрацоўку. Сарціроўка праходзіць у аўтаматычным рэжыме. Адходы сартуюць не людзі, а аўтаматы пры дапамозе аптычных сканераў. Далейшая грануляцыя праз мікракрыныя фільтры дазваляе зрабіць матэрыял максімальна набліжаным да першаснага віду пластыку.

Гатовы прадукт — якасная другасная гранула кампазіцыйнага поліэтылену — можа выкарыстоўвацца ў вытворчасці пясчана-палімерных вырабаў, дахавых матэрыялаў, вырабаў з пластыка. Прадукцыя з'яўляецца імпартазамышальнай, 50 % пойдзе на экспарт.

Другі праект — запуск лініі па перапрацоўцы RDF-паліва на Гродзенскім смеццесартавальным заводзе. Пластык, які

немагчыма перапрацаваць, пойдзе на паліва пры вытворчасці цэменту на прадпрыемстве «Краснасельскбудматэрыялы». На смеццесартавальным заводзе ў Гродне наладжаны выпуск тратуарнай пліткі з палімерных адходаў.

Раздзяліць і сабраць

У Гродне паўсюдна ідзе раздзельны збор смецця. Няма ніводнага функцыянуючага смеццэправода.

Праўда, многія лініі сарціроўкі, якія працуюць па 10-15 гадоў, астарэлі і патрабуюць аднаўлення. Пакуль самая магутная такая лінія — 10 тысяч тон смецця ў год — працуе ў Слоніме. Усе астатнія напалову слабейшыя. Загрузка магутнасцяў па сарціроўцы ЦБА за мінулы год па вобласці склала крыху больш за 70 %. У ЖКГ паведамілі, што сарціроўка будзе ўдасканальвацца.

Нядаўна ў Астраўцы ўступіла ў дзеянне новая, восьмая ў вобласці, лінія сарціроўкі. Гэта цэлы комплекс з палігонам для адходаў і кампоставай картаі.

— Цяпер галоўная задача — павялічыць ахоп раздзельным зборам сярэд насельніцтва, менавіта доля раздзельнага сабраўнага смецця павінна пераважаць, — паведаміла спецыяліст вытворча-тэхналагічнага аддзела ЖКГ Гродзенскай вобласці Таццяна ВАШКЕВІЧ. — Чым лепш насельніцтва сартуе адходы ў кантэйнеры па прызначэнні, тым хутчэй павялічыцца іх перапрацоўка. А значыць, узрасце і доля іх выкарыстання.

Дарэчы, летась у выніку экалагічных рэйдаў было складзена пяць пратаколаў-папярэджанняў тым жыхарам, якія ігнаруюць сарціроўку смецця, а ўсе адходы складзіруюць як выпадзе. Такую сітуацыю можна назіраць амаль на кожнай кантэйнернай пляцоўцы.

У будучым для далейшага ўдасканалення работы з адходамі ў вобласці будуць створаны чатыры рэгіянальныя комплексы. Першы плануецца пабудаваць у Ваўкавыску

ў 2024—2025 гадах. Наступныя тры — у Лідзе, Гродне і Смаргоні — у наступнай пяцігодцы. Кожны цэнтр будзе мець палігон і смеццэвы завод. Такім чынам, у вобласці застанецца толькі чатыры палігоны для пахавання адходаў замест існуючых васьмянаццаці. Таксама значная частка смецця скараціцца за кошт вытворчасці RDF-паліва.

Праўда, праект доволі дарагі, адзначылі ў ЖКГ Гродзенскай вобласці. Яго кошт дасягае амаль 200 мільёнаў рублёў. Таму ідзе пошук крыніц фінансавання.

Не забруджваць прыроду!

Парадак збору і вывазу адходаў рэгламентаваны раённымі схемамі. У іх уключаны ўсе населеныя пункты і садовыя таварыствы. За эксплуатацыяй палігонаў для смецця сочыць абласны камітэт прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Як паведаміла начальнік аддзела камітэта Валянціна ПУТРО, з пачатку года праведзена больш за 70 кантрольных мерапрыемстваў, у выніку якіх выяўлена 170 парушэнняў, у тым ліку ўстаноўлены факты вывазу на палігон другасных рэсурсаў. На самыя злосныя парушэнні складзены штрафныя на агульную суму больш за 12 тысяч рублёў. Сярэдняя сума штрафу складае 55 базавых велічынь.

У сувязі з парушэннямі парадку па рабоце з адходамі дзевяцію арганізацыямі ЖКГ у бюджэт пералічаны экалагічны падатак у памеры 200 тысяч рублёў. **Маргарыта УШКЕВІЧ.**

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ПАДТРЫМКА

Данія сацдаследования — аб даверы Прэзідэнта

3 22 ліпеня па 12 жніўня 2022 года Аналітычным цэнтрам ЕсооМ праведзена сацыялагічнае даследаванне «Сацыяльнае мысленне пад санкцыйным рэжымам». Удзел у ім прынялі 1560 рэспандэнтаў з усіх рэгіёнаў Беларусі. Данія сацыялагічнага даследавання карэспандэнту БелТА прывёў кіраўнік цэнтра Сяргей МУСІЕНКА. Ён расказаў, што рэспандэнтам прапаноўвалася адказаць на пытанні: у якой ступені вы давяраеце Прэзідэнта, ураду, арміі, праваахоўным органам і царкве?

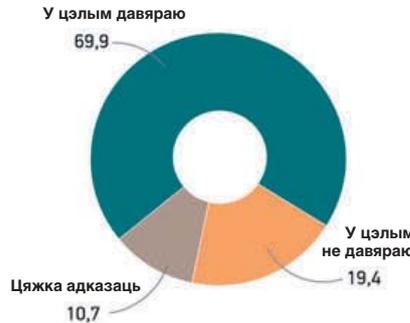
татар, Захад сам аказаўся прадвешчуным дыктатур: харчовай, інфармацыйнай, энергетычнай, маральнай і іншых. Будаўнікі платоў і ўдушэння прэсы дайшлі да свабоды меркаванняў і слова. Аляксандр Лукашэнка, у сваю чаргу, зняў перашкоды для тых, хто ўяўжае па ПЦР-тэстах, і ўжо больш за чвэрць мільёна палякаў, латышоў і літоўцаў за лета наведалі Беларусь. Іх можна сустрэць адпачывальнікамі на Браслаўскіх азёрах, у нашых гандлёвых цэнтрах па ўсёй краіне і на запраўках. «Прыязджайце і глядзіце!» або «Ідзі і глядзі» — гэта сказана было Прэзідэнтам неаднаразова, з розных нагод, а цяпер гэта наш адзін з народных адказаў на будаўніцтва новых жалезных заўсён з боку Захаду».

«У Беларусі ёсць асновы, умовы і традыцыі, веды для рэалізацыі справядлівай сацыяльнай стратэгіі развіцця грамадства. Ёсць разуменне неабходнасці разам з харчовай бяспекай у дзяржаве (па многіх паказчыках забяспечанасці прадуктамі харчавання) цяпер Беларусь лепшая ў свеце) узяцця за забеспячэнне адукацыйнай бяспекі і навуковай, — растлумачыў кіраўнік Аналітычнага цэнтра ЕсооМ: — Цяпер пачалася супрацьстаянне сістэм больш сур'ёзнае, чым у гады халоднай вайны, і мы абавязаны мабілізаваць, улічыць памылкі і даць магутны адказ Захаду, які дзесяцігоддзямі паразітуе на танных, штучна-рынкавых цэнах за рэсурсы. Хуткасе рэагавання на выклік — адна з асноўных характарыстык любой сістэмы, як і дакладнасць. Аляксандр Лукашэнка шмат гадоў асабіста дэманструе пазітыўны прыклад і многія з нас лічаць: а як інакш?

Давер да ўлады рэч часта ўмоўная, суб'ектыўная і тонкая, удакладніў Сяргей Мусяенка. «Яна залежыць і ад ЖКГ, і ад сельскай дарогі, урача і ўчастковага міліцыянера, любога чыноўніка. Таму патэнцыял росту даверу да Прэзідэнта і органаў ўлады ёсць. Цяжка было адказаць 10,1 % апытаных. І гэта патрабуе далейшага вывучэння і канкрэтнай работы ўсіх нас, — дадаў ён. — Прэзідэнт Беларусі казвае прыклад справядлівасці і смеласці дзеянняў, эфектыўнасці ў інтарэсах сваёй краіны. Рост узроўню даверу, нават у жорсткім знешнім санкцыйным рэжыме, да Прэзідэнта, арміі, праваахоўных органаў і ўрада таму сур'ёзна залог. Узровень даверу да органаў ўлады адлюстроўвае надзею на будучыню».

Рэспандэнтам таксама прапаноўвалася адказаць на пытанне «У якой ступені вы давяраеце ўраду?». «У цэлым давяраю» — так адказалі 69,9 % беларусаў, «У цэлым не давяраю» — 19,4 %, не змаглі адказаць — 10,7 %.

У ЯКОЙ СТУПЕНІ ВЫ ДАВЯРАЕЦЕ УРАДУ

«Вядома, цяпер у рэжыме беспрэцэдэнтных знешніх санкцый, калі Прэзідэнт у цэлым давяраеце 76,3 %, гэтыя лічбы, здавалася б, больш сціплыя, але, на мой погляд, яны дастаткова высокія, — сказаў Сяргей Мусяенка. — Растлумачу чаму. У снежні 2021 гады, калі мы праводзілі маштабнае даследаванне перад рэферэндумам «Беларусь. Меркаванне аб будучыні», тады выказваліся ў цэлым аб даверы ўраду 59,8 % і недавер выказвалі 17,8 % рэспандэнтаў. Заўважце, недавер тады і зараз адрозніваецца на 1,6 %, хоць і зменшыўся, але істотнае адрозненне ў тых, хто не здолеў адказаць: тады было 22,4 %, а цяпер 10,7 %.

Як бачыце, мы назіраем пазітыўную дынаміку росту даверу насельніцтва ўраду Беларусі за кошт памяншэння долі тых, хто меў цяжкасці з адказам пры прыкладным захаванні (з невялікім паманшэннем) долі недавяраючых».

Дадатак у больш за 10 % ураджае, працягнуў кіраўнік Аналітычнага цэнтра ЕсооМ. «І гэта за паўгода ўзмацнення жорсткасці санкцый і пры знешнім ціску, які прымушае прымаць хуткія і дакладныя рашэнні. Прафесійны падыход урад дэманструе і ў інфармацыйнай прасторы: уважана і мінімум самапіярэ, а больш канкрэтных вынікаў. Гэта прыносіць свой вынік, які ацэньваюць людзі», — адзначыў ён.

Ці пацялялі ў нас камуніальныя рэсурсы? — задаўся пытаннем Сяргей Мусяенка. Не. А вось на Захадзе сітуацыя зусім іншая. «Згодна з данымі Le Figaro аб выніках таргоў на біржы ЕЕХ, кошт ф'ючэрсна на 2023 год дасягнуў аптовага кошту ў 1130 еўра за МВТ-газд. Прытым на 2022-і кошт электраэнергіі ў Францыі склаўся ўсяго 85 еўра за МВТ-газд. У Берліне месячны прыраўняе каштуе 86 еўра, а разавая паездка 3 еўра. З коштам нашай паездкі параўнайце самі. Упоўнены, што гэтыя лічбы таксама ў скарбонцы рэйтынгу ўрада і Прэзідэнта, — падкрэсліў кіраўнік Аналітычнага цэнтра ЕсооМ. — У 2017 годзе 58 %

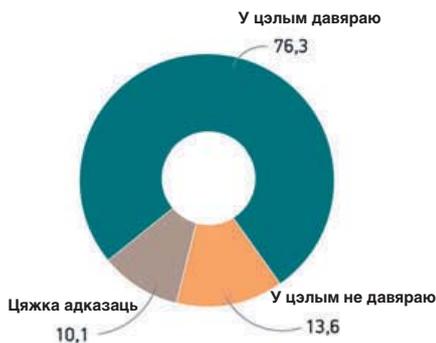
«Дазволена любая форма вытворчасці электраэнергіі, спрыяльная для клімату».

Ацэнку работу беларускага ўрада даюць самі грамадзяне. «Наш народ, бачачы павышэнне пенсій, своечасова выплачаны зарплаты і многае іншае, разумее і рэагуе на рэйтынг урада па-свойму — ростам даверу, — канстатаваў Сяргей Мусяенка. — Прадпрыемальнікі таксама рэагуюць. Напрыклад, адно са старэйшых і буйнейшых нашых прадпрыемстваў Віцебшчыны па вышчаванні левых траў актыўна выходзіць на рынкі Расіі і Казахстана са сваёй сыравінай і гатовымі фітачыямі. Цяпер нават абмяркоўваецца магчымасць запусту сеткі традыцыйных устаноў тыпу беларуская «Карчма» на аснове іх практыцы. Прапрацоўваецца пытанне і мабільных ланчэвых жыльёвых блокаў. Ёсць разуменне, што ўзімку ўздоўж меж з ЕС гэтыя ўстановы будуць карыстацца павышаным попытам».

Яшчэ адно пытанне сацдаследования: «У якой ступені вы давяраеце арміі?». «У цэлым давяраю» — так адказалі 72,3 % беларусаў, «У цэлым не давяраю» — 12,6 %, не змаглі адказаць 15,1 %.

«Армія зараз давяраеце ў цэлым 72,3 % беларусаў. У лютым 2021 года было

У ЯКОЙ СТУПЕНІ ВЫ ДАВЯРАЕЦЕ ПРЭЗІДЭНТУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Прэзідэнта ў цэлым давяраеце 76,3 працэнта, у цэлым не давяраеце — 13,6 працэнта. Шмат гэта ці мала? У снежні 2021 года, калі мы праводзілі маштабнае даследаванне перад рэферэндумам «Беларусь. Меркаванне аб будучыні», было апытана больш за 10 тысяч чалавек. Тады выказваліся ў цэлым аб даверы Прэзідэнта 72,3 % і недавер выказвалі 14,3 % рэспандэнтаў. Як бачыце, мы назіраем пазітыўную дынаміку росту даверу насельніцтва Прэзідэнта краіны. Плюс у 4 % за паўгода, ды і за якія паўгода! Пераадоленне наступстваў 2020 года ў грамадстве, антыкавідная палітыка, якая ідзе ў разрэз з сусветным мэйнстрымам, але быў паказаны рэальны вынік нашай сістэмай аховы здароўя. Паўгода вядзення спецыяльнай ваеннай аперацыі ва Украіне, у якую мы не ўвязаліся, хоць нам пастаянна гэта прадазваюць. Па сутнасці, уведзены санкцыі супраць нас за актыўны нейтралітэт», — адзначыў Сяргей Мусяенка.

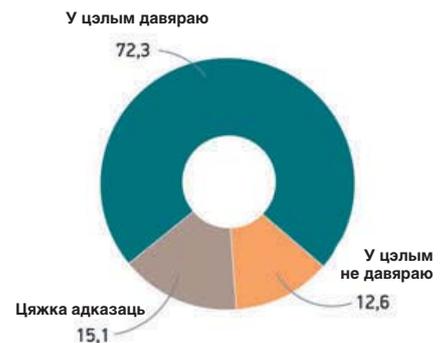
Усё гэта вывераная і ўважана палітыка Прэзідэнта Беларусі на знешнія выклікі, якая многім можа не падабацца з розных прычын, канстатаваў кіраўнік Аналітычнага цэнтра ЕсооМ. «Яго рэальныя міратворчыя іні-

цыятывы пачалі мяняць парадак дня і перашкаджаць іншым ігракам, — сказаў ён. — Як мы бачым, пакеты санкцый, якія з захалпеннем прымаюцца супраць Беларусі і нашага народа, заканамерна прыводзяць да росту даверу да кіраўніцка

дзяржавы. Для людзей, не сапсаваных Балонскай сістэмай і якія могуць думаць самастойна, відавочна, што вынік яго палітыкі ёсць. Мы бачым вынік на вуліцах нашых гарадоў, не толькі ў сталіцы, у збожжасховішчах па ўсёй краіне, і на паліцах крам, і ў жыроўках за цяплогаз і электраэнергію. Адсюль і адказы беларусаў на пытанне аб задаволенасці жыццём у цэлым у 78,7 %, і яшчэ больш высокая ацэнка якасці сваёга асабістага матэрыяльнага становішча».

На фоне паўсюдных абвалаў рэйтынгаў і плыні толькі распачатых адставак палітыкаў у ЕС і ЗША мы бачым іншае стаўленне да нашага лідара народа Беларусі, працягнуў Сяргей Мусяенка. «На Захадзе не толькі не разумеюць яшчэ сувязь паміж канкрэтнай падзеяй і прычынай. У прыватнасці, гэта ўзмацненне жорсткасці санкцый, разбэшчаны інфармацыйны, палітычны, эканамічны, спартыўны, турыстычны і іншы ціск. Не толькі спроба занулення нашай культуры і спрадвечных традыцый — сямі і рэлігіі — сталі следствам. Следства з'яўляецца тут не прамым вынікам прычыны, — падкрэсліў ён. — Дзесяцігоддзі, навяваючы свету мадэль, што Лукашэнка — жудасны дык-

У ЯКОЙ СТУПЕНІ ВЫ ДАВЯРАЕЦЕ АРМІІ

ным энергаблокам у свеце. І без астуджальных вежаў лішак цяпла выплюваецца ў раку Арэ. Дзякуючы чаму тэмпература ў раце дасягнула 24 градусаў у раёне Берна — можна будзе і рыбу хутка ў ёй варыць. Так як раз Швейцарыя перажывае першы сусветны энергетычны крызіс, і Еўропа ў яго эпіцэнтры, а ўзровень няўпэненасці ў пастаўках электраэнергіі беспрэцэдэнтны, вядома, у такіх умовах, нават такія атамныя станцыі ў Швейцарыі працягваюць працаваць. А 28 жніўня Камітэт швейцарскіх парламентарыяў і прадстаўніцкай эканомікі запустыў петыцыю з патрабаваннем адміністрацыі забарону на будаўніцтва атамных станцый у краіне, каб пазбегнуць дэфіцыту электраэнергіі пад лозунгам

69,2 %, калі Аналітычны цэнтр ЕсооМ праводзіў вялікае даследаванне напярэдадні VI Усебеларускага народнага сходу. У снежні 2021 года, калі мы праводзілі таксама маштабнае даследаванне перад рэферэндумам, выказалі ў цэлым давер арміі 70,6 % і недавер — 11,8 % рэспандэнтаў. Як бачыце, мы назіраем пазітыўную дынаміку росту даверу да Узброеных Сіл краіны, — расказаў Сяргей Мусяенка. — Гэта натуральна, на мой погляд, па многіх прычынах, асабліва ў святле таго, што адбываецца ва Украіне».

Нельга не давяраць сваёй арміі, ёсць разуменне ў насельніцтва, што гэта наша апора і абарона, значна кіраўнік Аналітычнага цэнтра ЕсооМ. «Тым больш жыццё

РАСЦЕ

і ўраду, сілавікам і царкве

нам падкідвала ў мінулым шмат сюжэтаў аб боагатоўнасці, бяздольнасці нашых Узброеных Сіл, хоць мы і не бок канфлікту, як бы нам гэта ні спрабавалі навізаць. Ва Украіне па тры разы на дзень аб'яўляюць, што беларускія Узброеныя Сілы ўступаць на тэрыторыю Украіны, — прадоўжыў ён. — Мы ўсе памятаем падзеі студзеня 2021 года, калі па запрашэнні Прэзідэнта Казахстана на вельмі хутка, мабільна, дакладна міратворчая рота ССА УС Беларусі пры ўзаемадзейні з АДКБ была перабазіравана ў Казахстан, выканала сваю задачу і лаялізавала канфлікт. Бо былі прадэманстраваны сіла, моц, арганізаванасць нашага самага мабільнага падраздзялення і не было ніякіх эксцэсаў у зоне дыслакацыі нашых міратворцаў. Гэта ўсё шмат аб чым свед-

войскі, і Узброеныя Сілы ў цэлым. Мы бачым, што ў нас ёсць гэты шчыт. І гэта высокая патрыятызм, вывучка, мабільнасць. Людзі гэта адчуваюць. Гэта адлюстравана таго рэйтынга Узброеных Сіл, які павышаецца».

Сацдаследаванне таксама дэманструе і **рост даверу да праваахоўных органаў**. Так, у цэлым давяраюць праваахоўным органам 67,5% беларусаў, у цэлым не давяраюць — 19,4%, не змаглі адказаць 13,1% рэспандэнтаў.

«Праваахоўным органам у снежні 2021 года быў выяўлены ў цэлым давер 62,5%, выказалі недавер — 17,4% рэспандэнтаў. Цяпер узровень даверу да праваахоўных органаў складае 67,5%. Гэта ўсё не адбываецца само па сабе. Праваахоўныя органы вельмі сур'ёзна ўзяліся за патрыятычнае выхаван-

нармалізацыя адносінаў да праваахоўных органаў. За ўсім гэтым стаіць штодзённая праца ўчастковага міліцыянера, супрацоўніка ДАІ (мы бачым сітуацыю на дарогах, хуткасьць вырашэння пытанняў з ДТЗ). Вядома, усе гэтыя пытанні прысутнічаюць у нашым жыцці, але мы іх вырашаем, вы асвятляеце. Адсюль назіраецца і рост даверу», — канстатаваў Сяргей Мусіенка.

У той жа час апазіцыі, паводле звестак сацдаследавання, у цэлым не давяраюць 76,6% беларусаў, у цэлым давяраюць — 9,1%, не змаглі адказаць — 14,3%.

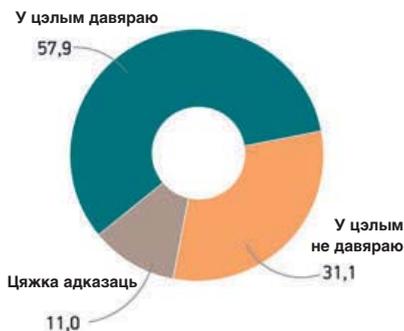
«Беларускай апазіцыі ў цэлым не давяралі ў лютым 2021 года 63,4% рэспандэнтаў, давяралі — 17,2%. Цяпер мы бачым істотны рост недаверу апазіцыі — 76,6%, падзенне да яе даверу — 9,1%, — падкрэсліў кіраўнік Аналітычнага цэнтру ЕсооМ. — Яны самі творцы свайго шчасця. Гэта адчуванні людзей. У нейкі момант была завышаная ацэнка іх магчымасцяў, а ў іх пераацэнка сваіх сіцільных магчымасцяў. Людзі некампетэнтныя, малаадукаваныя, дрэнна падрыхтаваныя да жыцця, у іх ёсць такія выбухны падлеткавы эмоцыйны пасыл — усё памяняць, разбурыць, я зроблю лепш. Але так не бывае. Мы гэта праходзілі ў 1917 годзе, як соцыум у 1991-м. Усё разбурыць і выбудаваць новае. Але жыццё іншае. Мы ўжо нейкі прышчэпкі праходзілі ад гэтых узрушэнняў, і гэта спрацавала. І завышаная ацэнка нейкі чаканняў. А што абнаўляць? Вось гэты юнацкія максімілісцкія чаканні, што мы ўсё зробім лепш. Людзі глядзяць за разборкамі ўнутры гэтай тусюкі, якую нават нельга структурай назваць. Апазіцыя не структурыварана да гэтага часу. У маім разуменні апазіцыя — гэта здаровая з'ява, як ні дзіўна. Па вялікім рахунку гэта выпрацоўка нейкай альтэрнатыўнай думкі, пошук альтэрнатыўных шляхоў развіцця. Але мы ж гэтага

не назіраем: ні шляхоў, ні ідэй, ні нават чалавечай прыстойнасці. Толькі заклікі зрабіць горш народу Беларусі і каб мы пакрыўдзіліся на ўладу. І гэтыя лічбы паказваюць, што нават тыя, хто падтрымліваў апазіцыю, разумее, што нешта тут не так ці вельмі не так. Мы гэта бачым».

Сяргей Мусіенка дадаў, што такое супольнае беларусаў да апазіцыі — вынік шматфактарнага ўздзеяння. «Таму што, пагадзіцеся, нават тое, што зараз адбываецца на польскай і літоўскай мяжы, калі будуць платы, калі канцэнтруюцца войскі НАТО, калі ідуць бежанцы з Украіны — гэта работа і Узброеных Сіл, і праваахоўных органаў: што няма ў нас канфлікту і праблем. Гэта і выразная, планаваная праца над іміджам праваахоўных органаў і Узброеных Сіл, і канкрэтных справы, як міратворчая місія АДКБ у Казахстане або бяззвіз. Калі было б падобнае дакладнае дзеянне міратворцаў у рамках ААН ва Украіне і не было б абстрэлаў Данецка і Луганска, не гінулі б людзі. На пачатковым этапе, з 2014 года, была б дакладная лакалізацыя агрэсіі ва Украіне, развіццё падзей магло быць іншым. Так, гісторыя не церпіць ўмоўнага ладу. Але мы бачым, як выразныя дзеянні міратворчых сіл АДКБ лакалізавалі напружанне і спынілі перастанне пагромаў і марадзёрства ў больш сур'ёзных канфліктах. І мы бачым бяздзейнасць міратворцаў ААН. Гэта ўсё людзі праз сябе прапускаяць, паколькі ім даступныя многія крыніцы інфармацыі. Мы стараемся даносіць гэтую інфармацыю і бачым — людзі разумюць, што адбываецца. У тым ліку разумюць, што адбываецца сярод апазіцыі, ну і адпаведныя адносіны да яе мы бачым», — канстатаваў ён.

Паводле звестак даследавання, царкве ў цэлым давяраюць каля 60% беларусаў.

У ЯКОЙ СТУПЕНІ ВЫ ДАВЯРАЕЦЕ ЦАРКВЕ

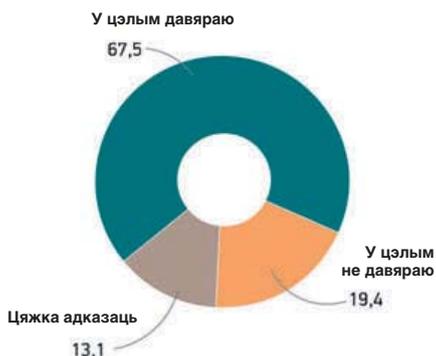
«Пытанне, у якой ступені вы давяраеце царкве, нават у адказе выклікае пэўныя цяжкасці. І гэта відаць па лічбах: у цэлым давяраюць 57,9%, а ў цэлым не давяраюць — 31,1% апытаных. Цяжка адказаць — 11%, — расказаў Сяргей Мусіенка. — У снежні 2021 года, калі мы праводзілі маштабнае даследаванне перад рэфэрэндумам «Беларусь. Меркаванне аб будучыні», задавалася тое ж пытанне. Тады выказалі ў цэлым аб даверы да царквы 65,5% і недаверы — 17,3% рэспандэнтаў. Заўважце, недавер тады і цяпер адрозніваецца практычна двухразова, пры прыкметным падзенні даверу, хоць і не такім адчувальным».

«Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка заўсёды гаварыць, што бачыць адну са сваіх задач у тым, каб уберачы краіну ад смуты, — падкрэсліў кіраўнік Аналітычнага цэнтру ЕсооМ. — Падчас наведвання на Раство Мінскага Свята-Духава кафедральнага сабора ў 2017 годзе ён назваў Беларускаю праваслаўную царкву галоўным ідэалагам у нашай краіне. «Мы і ў будучым будзем абапірацца на дапамогу праваслаўнай царквы і ўсіх канфесій, якія жывуць у нашай у краіне і гатовы ісці разам, ствараючы і абараняючы наш добры і ўтульны дом», — сказаў Прэзідэнт. 18 лютага 2003 года ўпер-

шыню было падпісана Пагадненне аб супрацоўніцтве паміж органамі пагранічнай службы і Беларускай праваслаўнай царквой. Пагадненне аб супрацоўніцтве паміж Рэспублікай Беларусь і БПЦ, падпісанае 12 чэрвеня 2003 года, да гэтага часу ўнікальнае. Таму мы ўсе разумеем, што ні адзін орган улады і кіравання, ні адна рэдакцыя СМІ або журналіст краіны не падумаюць адмовіць у дзейным садзейнічанні царкве», — растлумачыў ён.

Разам з тым зьяўрае ўвагу на сябе зніжэнне інфармацыйнай актыўнасці ў СМІ, дапоўніў Сяргей Мусіенка. «Мы не бачым новых, цікавых праектаў. Напрыклад, магла бы быць перадача з расказаў пра сваяцэнніку, вартыя таго, са сваіх задач у тым, каб уберачы краіну ад смуты, — падкрэсліў кіраўнік Аналітычнага цэнтру ЕсооМ. — Падчас наведвання на Раство Мінскага Свята-Духава кафедральнага сабора ў 2017 годзе ён назваў Беларускаю праваслаўную царкву галоўным ідэалагам у нашай краіне. «Мы і ў будучым будзем абапірацца на дапамогу праваслаўнай царквы і ўсіх канфесій, якія жывуць у нашай у краіне і гатовы ісці разам, ствараючы і абараняючы наш добры і ўтульны дом», — сказаў Прэзідэнт. 18 лютага 2003 года ўпер-

У ЯКОЙ СТУПЕНІ ВЫ ДАВЯРАЕЦЕ ПРАВААХОЎНЫМ ОРГАНАМ

чыць. Мы аднымі з першых стварылі сілы спецыяльных аперацый сярод краін-суседзяў, вельмі вялікую ўвагу гэтаму надаваў Прэзідэнт, і цяпер нашы людзі ўбачылі іх неабходнасць і тое, што гэта будучыня Узброеных Сіл. І нават спецыяльная ваенная аперацыя ва Украіне паказвае, што падобныя падраздзяленні вельмі эфектыўныя ў сучасных умовах. Армія — наш абаронца. У нас няма сур'ёзных канфліктаў на памежжы. Гэта і памежныя

не моладзі. Адкрыты 16 ваенна-патрыятычных клубы, і яны актыўна працуюць. Мы можам спакойна днём і ўначы гуляць па вуліцах нашых гарадоў і ў нас нават думкі няма, што нельга дзіця аднаго пакінуць. І гэта ўсё адбываецца не за адзін дзень ці месяц — гэта працяглая гісторыя. Тым больш маштабныя апытанні мы праводзілі і 1,5 года таму, і менш за год таму — у снежні 2021-га. І гэтую дынаміку мы бачым — стабілізацыя,

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Амерыканскія вучоныя праранавалі вырошчываць на Марсе люцэрну

Люцэрна можа стаць найлепшай раслінай для вырошчвання ў марсыянскім грунце. Да такіх высноў прыйшлі аўтары артыкула, апублікаванага ў часопісе PLOS One.

Праца была прысвечана даследаванню праблем вырошчвання раслін першымі марсыянскімі пасяленцамі. «Недастатковае ўтрыманне пажыўных рэчываў у глебе і высокі ўзровень салёнасці мясцовай вады робяць вырошчванне кармавых культур на Марсе практычна немагчымым. У сувязі з гэтым прынцыпова важна распрацаваць стратэгіі па павышэнні долі пажыўных рэчываў у грунце Марса і апрацоўцы вады для забеспячэння доўгатэрміновых місій», — рэзюмуюць спецыялісты Універсітэта штата Аёва.

Тым не менш, на іх думку, добрым выбарам для першых марсыянскіх фермераў можа стаць люцэрна, расліна сямейства бабовых з магутнай каранёвай сістэмай. Каб высветліць гэта, вучоныя стварылі сімулятар марсыянскага грунту з змяжных кампанентаў, які блізка ўзнаўляе роголіт. Лабараторныя вопыты паказалі, што люцэрне не патра-

буецца для выжывання ў такой глебе ніякіх дадатковых угнаенняў. Больш за тое, люцэрна сама можа выступаць у якасці ўгнаення пры вырошчванні такіх культур, як салата, радыска і рэпа.

Аднак нават для вырошчвання люцэрны даведзецца вырашыць праблему праснай вады з-за меркаванай высокай салёнасці многіх марсыянскіх залежаў лёду.

Місія МАГАТЭ прыбудзе на Запарожскую АЭС 31 жніўня

Эксперты МАГАТЭ прыбудуць на атамную станцыю ў Запарожжы вобласці 31 жніўня. Аб гэтым паведамляе ТАСС са спасылкай на амерыканскую газету The Wall Street Journal.

Паводле даных выдання, інспекцыйная група прыбудзе на АЭС да 3 верасня. Раней кіраўнік МАГАТЭ Рафаэль Гросі паведаміў, што склад місіі арганізацыі, якая адраваецца на атамную станцыю, вызначаны. У сваю чаргу амерыканская газета The New York Times пісала, што ў склад групы ўвойдуць 14 экспертаў арганізацыі. Таксама адзначалася, што місія МАГАТЭ мае намер вывучыць

урон ад абстрэлаў атамнай станцыі, правяраць работу сістэм бяспекі АЭС.

Па выніку візіту МАГАТЭ павінна вырацаваць рэкамендацыі па гарантыванні бяспекі станцыі.

Der Spiegel: Пасія марна штодня спальвае газу на €13 млн

Расія штодня спальвае 4 млн кубаметраў прыроднага газу на €13 млн. Пра гэта Der Spiegel заявіў нарвежскі эксперт па энергетыцы Сіндры Кнутсан.

«Гэта прыблізна адна восьмая аб'ёму, які ўсё яшчэ пастаўляецца на «Паўночным патоку». Па рынковым кошце гэтыя аб'ёмы каштуюць каля 13 млн еўра», — адзначыў Кнутсан. Паводле яго слоў, санкцыі заходніх краін вымусілі Расію спальваць вялізную колькасць прыроднага газу. Прычым паходзяць стайкі каля кропкі ўваходу сыравіны ў магістраль, якая ідзе па дне Балтыйскага мора.

Ён дадаў, што цяпер вільяны расійскія газавы факел становіцца новым сімвалам супрацьстаяння Расіі і Захаду. Пры гэтым першы факел быў падпалены яшчэ ў ліпені на пляцоўцы «Партовае», калі пачалося тэхаслугуванне «Паўночнай плыні» і пастаўкі газу па ёй часова прыпыніліся.

Класныя навіны

На цэнтралізаваныя іспыты даставяць бясплатна

Пастановай урада зацверджана Палажэнне аб парадку арганізацыі бясплатнай перавозкі навучэнцаў.

Дакумент быў апублікаваны 25 жніўня на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале. Ён ажыццяўляе нормы Кодэкса аб адукацыі аб бясплатнай перавозцы дзяцей да месца вучобы.

Згодна з Кодэксам аб адукацыі, мясцовыя ўлады павінны забяспечваць бясплатную дастаўку сельскіх дзяцей да месца вучобы і назад, калі па месцы жыхарства ў іх няма школы, дзіцячага садка і адукацыйнага рэгулярыянага транспартнага зносіны. Дзяцей з цяжкімі парушэннямі апорна-рухальнага апарату павінны давозіць да школы і ў горадзе, як і дзяцей, якія навучаюцца ў цэнтрах карэкцыйна-развіццёвага навучання і рэабілітацыі.

Акрамя таго, бясплатна павінны вазіць дзяцей на экскурсіі, прадуаджэння праграмай, на цэнтралізаваныя іспыты (калі няма рэгулярнага транспарту або на ім немагчыма прыехаць сваёчасова). Таксама прадуаджэння дастаўка

школьнікаў, якія займаюцца па праграме дадатковай адукацыі адораных дзяцей і моладзі, за выключэннем навучэнцаў, што жываюць па месцы знаходжання ўстановаў дадатковай адукацыі адораных дзяцей і моладзі.

Парадак арганізацыі ўсіх гэтых перавозак вызначаецца ў пастанове Савета Міністраў № 540 ад 23 жніўня. Так, бясплатная перавозка сельскіх дашкольнікаў і школьнікаў да месца вучобы і назад арганізуецца мясцовымі органамі ўлады. Для гэтага бацькі павінны загадаць напісаць заявы, а школы павінны не пазней як за месяц да пачатку навучальнага года падаць гэтыя заявы ў аддзельны (упраўленні) адукацыі.

Там азначаць, ці патрэбны ўсім гэтым дзецям школьны аўтобус, або можна дабрацца на грамадскім транспарце, і затым, не пазней як за 20 дзён да навучальнага года, павінны прыняць рашэнне аб арганізацыі перавозкі дзяцей. Пры гэтым вызначаецца: пералік устаноў адукацыі, у якія будзе

ажыццяўляцца бясплатная перавозка; населеныя пункты, з якіх неабходна забіраць дзяцей; маршруты з улікам захавання ўмоў, што гарантуюць бяспеку навучэнцаў; пералік перавозчыкаў і замацаванне іх за маршрутамі; месцы пасадкі і высадкі навучэнцаў, ад і да якіх арганізуецца перавозка; час адпраўлення з пачатковага пункта і прыбыцця на канчатковы пункт маршруту (па рэйсах), іншыя меры.

Аплачвацца такія перавозкі будуць з рэспубліканскага ці мясцовых бюджэтаў, можна прыцягнуць і іншыя крыніцы сродкаў, не забароненыя законам. Акрамя таго, Саветы дэпутатаў абласнога і базавага тэрытарыяльнага ўзроўня ў межах сваёй кампетэнцыі маюць права выдзяляць сродкі на аплата пазздак дзяцей на экскурсіі, адукацыйныя, культурныя, спартыўныя мерапрыемствы за кошт мясцовых бюджэтаў або з прыцягненнем іншых крыніц фінансавання, не забароненых заканадаўствам.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Беларускі сельскі ісполнительный комитет сообщает о проведении 7 октября 2022 года открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

Номер лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Инженерная и транспортная инфраструктура	Начальная цена, бел. руб.	Расходы по подготовке документации	Сумма задатка, бел. руб.
Аукцион по продаже земельных участков гражданам в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов						
1	Минская область, Логойский район, д. Ольховец, ул. Центральная, участок У-1, кадастровый номер 623280406601000134, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	0,11	Возможность подключения к электроснабжению, централизованному водоснабжению; подъезд к грунтовой дороге	8000	2265,91 + публикация в газете	800
2	Минская область, Логойский район, д. Семково, ул. Радужная У-4, кадастровый номер 623280407601000164, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	0,1123	Возможность подключения к электр., газоснабжению; грунтовая дорога	8000	1993,74 + публикация в газете	800
3	Минская область, Логойский район, д. Семково, ул. Садовая, участок У-1, кадастровый номер 623280407601000174, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	0,0985	Возможность подключения к электр., газоснабжению; есть водоснабжение; асфальтобетонная дорога	8000	2226,76 + публикация в газете	800
6	Минская область, Логойский район, д. Мочаны, ул. Подгорная, участок У-1, кадастровый номер 623284600001000015, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	0,1478	Необходимо строительство ВЛ-0,4кВ от КТПП № 720; есть возможность подключения к газоснабжению, грунтовая дорога	18 000	2196,04 + публикация в газете	1800

Задаток (10 % от начальной цены) перечисляется на расчетный счет № BY97AK-BB36006190111210000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК банка АКBBVY2X, код платежа 4901, УНН 600537220 (600181549), получатель – Беларуский сельский исполнительный комитет.

Для участия в аукционе необходимо: подать заявление об участии в аукционе в комиссию по организации и проведению аукционов; представить квитанцию об оплате суммы задатка;

предоставить паспорт и копию его страниц, содержащих идентификационные сведения, либо нотариально удостоверенную доверенность; заключить соглашение с местным исполнительным комитетом.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и с земельными

участками, выставляемыми на аукцион. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Условия: аукцион проводится при наличии двух и более участников. Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить затраты на организацию и проведение аукциона.

Затраты на строительство, в том числе проектирование объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку, подлежат возмещению в порядке и случаях, предусмотренных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 01.04.2014 № 298 «Об утверждении Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строи-

тельство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку» в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 07.02.2006 № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры».

Аукцион состоится 7 октября 2022 года в 10.00 по адресу: Минская область, Логойский район, д. Алексичи, ул. Центральная, д. 17. Заявления на участие принимаются по рабочим дням с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: Минская область, Логойский район, д. Алексичи, ул. Центральная, д. 17. Последний день приема заявлений 3 октября 2022 года до 17.00. Контактные телефоны: (801774) 28636, 28935.

Информация о проведении аукциона 30 сентября 2022 г.

по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов в д. Осово, д. Жажелка Жодинского сельсовета Смолевичского района Минской области

Организатор аукциона: Жодинский сельский исполнительный комитет, 222161, г. Жодино, пер. Молодежный, д. 3

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	д. Осово	624881710301000044	0,1306 га	для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (1 09 02 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки)	5 000,00
2	д. Жажелка	624881705601000180	0,1297 га	для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (1 09 02 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки)	9 000,00

Аукцион состоится 30 сентября 2022 г. в 10.00 в Жодинском сельском и исполнительном комитете по адресу: г. Жодино, пер. Молодежный, д. 3, кабинет № 1.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайте: Государственного комитета по имуществу: <https://au.nca.by>, Смолевичского райисполкома: <http://www.smolevichi.gov.by>.

Информация

о проведении открытого аукциона 30 сентября 2022 г. по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов в дер. Каменка, Новодворье

Организатор аукциона: Усяжский сельский исполнительный комитет, 22212, пос. Усяж, ул. Комсомольская, д. 10

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь, (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	дер. Каменка, ул. Дачная (объект № 13/2021)	624885603101000208	0,15	для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	20 000
2	дер. Новодворье, ул. Центральная (объект № 93/2021)	624885605101000122	0,15	для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	15 000

Аукцион состоится 30 сентября 2022 г. в 11.00 в Усяжском сельском исполнительном комитете по адресу: пос. Усяж, ул. Комсомольская, д. 10, кабинет председателя.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайте: Государственного комитета по имуществу: <https://au.nca.by/>, <http://rit.by/>, Смолевичского райисполкома: [isp@smolevichi.gov.by](http://isp.smolevichi.gov.by), на сайте Минского областного исполнительного комитета.

Центр
Промышленной
Оценки

• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

Извещение о проведении повторных электронных торгов в форме открытого аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. www.cpo.by
Продавец	ОАО «Управление Строймеханизации», 220075, г. Минск, ул. Промышленная, 11а, пом. 23
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by

Предмет электронного аукциона: **незавершенное законсервированное капитальное строение** (здание неустановленного назначения), инв. № 714/УК3729, общ. пл. 1 150,2 кв. м, готовность 57 %, 2-этажное здание с подвалом и мансардой. Адрес: Могилевская обл., Осиповичский р-н, Вязьковский с/с, 20, вблизи д. Смык. **Земельный участок** (под постоянное пользование, находится жилищное место в лесу на берегу озера. Начальная цена: **344 160,00 бел. руб.** (с НДС 20 %). Шаг аукциона: 5% от текущей цены

Задаток 10% от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BYN BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «БелБелБанк», г. Минск, БИК BELBY2X, УНП 191 021 390. Получатель платежа: ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 рабочих дней после электронных торгов. Продавец составляет и направляет договор для подписания победителю аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов: если между продавцом и покупателем (победителем электронных торгов либо единственным участником электронных торгов, согласившимся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5% в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение **30 календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения и оформления участия в электронных торгах: электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в **соглашении** о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Данное соглашение является договором присоединения и размещается на странице лота в разделе «Документы» по адресу: www.ipmtorgi.by. Страница лота по указанному адресу содержит также информацию о типе лота и общих правилах их проведения. Победителем аукциона признается участник, предложивший максимальную цену

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 1,5 % от цены продажи лота в течение **3 рабочих дней** после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» 13.08.2022.

Дата и время начала и окончания торгов: **30.09.2022** с 11.00 до 13.00. Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема документов: заявки на участие в электронных торгах принимаются на ЭТП «ИПМ-Торги» по **29.09.2022** до 17.00

Контактные данные Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29)-317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: 8 (0212) 24-63-12, 8 (029) 510-07-63.

Продавец: открытое акционерное общество «Завод «ЗВИСТОР» 210101, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 81 тел.: 8 (0212) 55-11-81, 8 (044) 5941732.

Лот № 1. Изолированное помещение с инв. № 205548 - 1 шт., трансформатор ТМЗ 1000/10, инв. № 205790 - 1 шт., выключатель нагрузки 4НВ (200А) - 1 шт., контактор АРУ-50А - 1 шт., контактор АВМ20СВЛ1У3 - 2 шт. ТП-10: трансформатор ТМЗ 1000/10, инв. № 11769 - 1 шт., трансформатор ТМЗ 1000/10, инв. № 11856 - 1 шт., выключатель нагрузки 4НВ (200А) - 4 шт., выключатель нагрузки 4НВ (300А) - 3 шт., контактор АВМ20СВЛ1У3 - 1 шт. ТП-11: трансформатор ТМЗ 1000/10, инв. № 219642 - 1 шт., трансформатор ТМЗ 1000/10, инв. № 219552 - 1 шт., выключатель нагрузки 4НВ (200А) - 6 шт., контактор АВМ20СВЛ1У3 - 4 шт.

Нач. цена: 74 571,00 бел. руб. без учета НДС. **Задаток:** 7457,10 бел. руб.

Дата, время и место проведения аукциона: 30.09.2022 в 12.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5. ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: с 31.08.2022 с 08.30 по 29.09.2022 до 17.30. **Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга».** **Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № BY93МТВК3012000109330066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТВКBY22, УНП 390477566, код операции 40901. Условия аукциона:**

Победитель аукциона (единственный участник аукциона, выразивший согласие на приобретение предмета аукциона по нач. цене, увеличенной на 5 %) обязан: в течение 10 раб. дней со дня проведения аукциона возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для проведения аукциона на р/с, указанный в протоколе аукциона, и возместить расходы Продавца на проведение независимой оценки предмета аукциона; подписать договор купли-продажи в течение 20 календарных дней со дня проведения аукциона; оплатить предмет аукциона в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи, оплатить НДС в размере 20 % сверх цены предмета аукциона.

Расходы на подготовку, регистрацию, независимую оценку имущества: адв. лот № 1 - 1 руб. без учета НДС. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ - копия документа, подтверждающего гос. регистрацию юр. лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального заверения; инostrанным юр. лицом - легализованная в установленном порядке копия учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юр. лица РБ - доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководителем); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя РБ - нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица - доверенность, легализованная в установленном порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявителем (его представителем) предъявляется документ, удостоверяющий личность, руководитель юр. лица - также документ, подтверждающий его полномочия. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона.

Доп. информация можно получить по тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcn74@mail.ru, marketvit.by. Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни по предварительному согласованию с Продавцом по тел. +375 (44) 594 17 32. Подписанный Владимиром Анатольевичем

БІЯТЛОН, ЛІТАРАТУРА, НЕЗАБЫЎНЫЯ ЭМОЦЫІ

Фестываль «Вытокі» прыняў Капыль

Лета, на жаль, заканчваецца, а разам з ім — і любімы ўсёй краінай спартыўна-культурны фестываль «Вытокі. Крок да Алімпіады». Заклучоны рэгіянальны этап свята ў мінулыя выхадныя прайшоў у Капыль.

Кузьма Чорны, Цішка Гартны, Алесь Адамовіч, Мікола Хведаровіч, Ян Скрыган — Капыль даў беларускай літаратуры шмат таленавітых твораў. Гэтая зямля з'яўляецца малой радзімай многіх выдатных дзеячаў. Зусім нядаўна, што фестываль «Вытокі» пачаўся са знаёмства з літаратурнай і культурнай спадчынай рэгіёна. Уздзялінікі прэс-тура для журналістаў і арганізатараў фестывалю наведвалі алену пісьменнікаў, ушанавалі памяць загінулых падчас Вялікай Айчыннай вайны. Журналісты не пакінулі без увагі літаратурны музей Кузьмы Чорнага ў Цішквічах, дзе паказаны творчы і жыццёвы шлях знакамітага калегі. Паколькі фестываль раскрывае і турыстычны патэнцыял рэгіёна, госці пазнаёміліся з работай сядзібы «Мядовая заімка».

«Вытокі» — гэта пляцоўка не толькі для адлачкі, але і для абмеркавання важных пытанняў. Падчас семінара ад Беларускай алімпійскай акадэміі спецыялісты абмеркавалі актуальныя пытанні падрыхтоўкі спартсменаў і шляхі іх вырашэння. «Трэнеры ў рэгіёнах маюць магчымасць на нашых семінарах

атрымаць любую інфармацыю, якая іх цікавіць, ад спецыялістаў БДУФК, РНПЦ спорту, па антыдопінгавых правілах. З удзелам пажаданых трэнераў будзем карэкціраваць свае праграмы», — расказаў дырэктар вучэбна-га цэнтру пры БДУФК «Вышэйшая школа трэнераў» Аляксандр КРАВЕЦЬ.

Па традыцыі гэтага сезона першы дзень свята заканчваецца майстар-класам на набіўцы маляваных дыявоў «Малаяванка. Вытокі самабытнага мастацтва». Ня зменнай у кожным горадзе застаецца вялікая цікавасць дзяцей і дарослых да гэтага незвычайнага занятку, пасля якога на памяць застаецца прыгожы сувенір. «Майстар-класамі сёлета мы, арганізатары, задвалены. Хацелі, каб дзеці былі ўцягнуты ў мастацтва, у нас атрымалася выклікаць шмат станоўчых эмоцый», — адзначыла дырэктар галерэй «Арт Хаос» Лілія ЛУКАШЭНКА.

СВЯТА Ў ПАДАРУНАК

У другі дзень фестывалю Капыль літаральна віраваў пазітыўнымі эмоцыямі, дзіцячым смехам і добрым настроём. На шматлікіх спартыўных пляцоўках з рознымі забавкамі інакш і немагчыма. «З Капыля выйшлі многія славутыя асобы: Герой Савецкага

пайдуць на ўдасканаленне спартыўнай інфраструктуры ў раёне.

Падчас «Вытокаў» была ўрачыста адкрыта новая біятлонная траса ДУ «Капыльская спецыялізаваная дзіцяча-юнацкая школа алімпійскага рэзерву». У гэтай школе свае першыя крокі да спартыўнага Алімпіады рабілі знакамітыя беларускія біятлоністы: чэмпіён свету Аляксандр Сыман і сярэбраны прызёр Алімпійскіх гульняў у Пекіне Антон Смольскі. Старт першага зезду маладых біятлоністаў на абноўленай трасе даў Віктар Лукашэнка. Прэзідэнт НАК Беларусі падзякаваў трэнерскаму штабу школы за работу і адзначыў, што такое ўважлівае стаўленне да юных спартсменаў і дае магчымасць дзецям затым расці ў элітных атлетаў.

На маладым пакаленні капыльскіх спартсменаў ляжыць вялікая адказнасць — працягваць традыцыі сваіх паярэднікаў. Інеабавязкова біятлонныя. Падчас фестывалю «Вытокі» кожны ахвотны мог пазнаёміцца з рознымі відамі спорту і выбраць той, які больш прыйшоўся даспадобы. Спецыяльна для гэтага ў рамках алімпійскага квесту працавала больш за 20 спартыўных пляцовак. У гэтым квесте выйграюць усё дзеці, якія адкрываюць для сябе нешта новае, бацькі, чые дзеці актыўна праводзяць выхадны дзень, і спецыялісты, якія могуць

адзначыць найбольш здольных да свайго спорту хлопчыкаў і дзяўчынак. «Да нас на лакацыю лёгкай атлетыкі падыходзяць дзеці, якія добра каардынаваны, гнуткія, і трэнеры адразу іх бачаць. Нават па вобласці ездзіць не трэба, можна адразу знайсці будучыя зоркі спорту, якія часта выхадзяць менавіта з рэгіёнаў», — сказаў старшыня федэрацыі лёгкай атлетыкі Іван ЦІХАН. Як бонус падчас праходжання квесту — на пляцоўках можна сустрэцца са сваімі спартыўнымі кумірамі. Свята ў Капыль наведвалі Сяргей Рутэнка, Аляксандр Багдановіч, Васіліса Марзалюк, Наталля Цылінская.

Пакуль аматары спорту праходзілі квест, аматары цудоўнага атрымалі задавальненне ад паказу калекцыі беларускіх дызайнераў «Роднае-моднае». У рамках «Вытокаў» паказ праводзіцца ўпершыню і за гэты сезон выклікаў вялікую

цікавасць. Разам з тым спартоўцы разгортваліся не толькі на спартыўных пляцоўках, але і на галоўнай сцэне фестывалю. Тут праходзіў традыцыйны конкурс вакалістаў. У маладой узроставай групе перамагла Мірыям Абдэлькадэр, а ў старэйшай — Ангеліна Васілеўская. «Фестываль патрэбны ўсёй нашай краіне са сваім творчым складнікам. Вакальны конкурс на стадыі адбору набывае нейкія грандыёзныя маштабы. Ён вельмі запатрабаваны маладымі і таленавітымі выканаўцамі», — сказала галоўны рэжысёр канцэртнай праграмы фестывалю Уладзіслава Арцжоўская.

Свята не заканчвалася да позняга вечара. Заклучоны акарадам стаў канцэрт з удзелам папулярных артыстаў і непаўторны феерык. Лета ў Капыль праводзілі актыўна, творча і вельмі ярка.

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота НАК Беларусі.

ЦІКАВАСЦЬ ДА ЛАГЕРАЎ РАСЦЕ З КОЖНЫМ ГОДАМ

Попыт цалкам задаволены

— Падыходзіць да завяршэння летняя аздаравленчая кампанія 2022 года. У гэтым годзе быў вельмі высокі попыт на дзіцячае аздаравленне. Кампанія прайшла ў планавым парадку. На яе правядзенне дзяржавай было выдаткавана больш за 57 мільянаў рублёў з рэспубліканскага бюджэту. З іх 55 700 тысяч — на патанненне кошту пуды ў аздаравленчыя і спартыўныя лагеры, 1 мільён 100 тысяч — на набіўцы пуды для льготных катэгорый дзяцей і 600 тысяч — на аказанне дапамогі ў падрыхтоўцы аздаравленчых лагераў да работы, — расказаў намеснік дырэктара Рэспубліканскага цэнтру па аздаравленні і санаторна-курортным пытаннім насельніцтва Аляксандр ЦАЙ.

У лагерах гэтым летам аздаравілася 370 тысяч дзяцей, у тым ліку 155 тысяч — ва ўстановах з кругласутачным знаходжаннем і 216 — у дзённых. Пуды атрымалі ўсе ахвотныя. Асабліва ўвага — дзецям-інвалідам, дзецям-сіротам, якія засталіся без апекі. Усяго летам аздаравілася 11,7 тысяч дзяцей-сірот, якія засталіся без апекі, 4,8 тысячы дзяцей-інвалідаў. У пры гэтым дзеці-інваліды накіроўваліся ў аздаравленчыя лагеры з даступным асяроддзем і ўсімі неабходнымі ўмовамі па іх медыцынскім суправаджэнні.

Аздаравіліся ў Беларусі і дзеці з суседніх краін. Традыцыйна юныя расіяне па розных праграмах наведвалі беларускія дзіцячыя рэабілітацыйна-аздаравленчыя цэнтры — «Жамчужына», «Надзея», «Ждановічы»,

«Ветразь». Сёлета тут аздаравілася каля 4 тысяч дзяцей і падлеткаў.

Яшчэ адзін важны сацыяльны праект — аздаравленне дзяцей украінскіх бежанцаў. У розных рэгіёнах краіны сёлета за кошт Беларускага Чырвонага Крыжа і ЮНІСЕФ адлачылі 87 дзяцей з Украіны.

— З імі працавалі псіхологі. Зносіны з нашымі дзецьмі вельмі дапамаглі ім у аднаўленні псіхалагічна, каб яны больш спакойна сябе адчувалі і ўмацавалі здароўе. У кожнай вобласці колькасць дзяцей вар'іравалася: дзесьці — 8, дзе — 12, недзе — 16. У Мінску, дапусцім, 12 дзяцей у «Гарызонце» былі аздаровлены, — адзначыў Аляксандр Цай.

Сёлетняя аздаравленчая кампанія адметная і асабліва ўвагай да грамадзянска-патрыятычнага выхавання. Сумесна з МНС, МУС, Міністэрствам абароны было арганізавана 480 ваенна-патрыятычных лагераў, дзе адлачыла каля 18 тысяч дзяцей.

— Да такіх лагераў была вялікая цікавасць. Дзеці наведвалі месцы баевай славы, музеі і мемарыялы, праводзілі лійнейкі з удзьманнем дзяржаўнага сцяга і выкананнем гімна. Такім чынам дзеці засвоілі традыцыйныя каштоўнасці беларускага народа. Праходзіла і спецыяльная падрыхтоўка, пачынаючы ад ранішняй зарадкі і заканчваючы вывучэннем стравайной падрыхтоўкі, наведваннем ваенных часцей і знаёмствам з тэхнікай, — расказаў Аляксандр Цай.

Вялікая ўвага — бяспецы дзяцей. Спецыялісты праводзілі маніторынг кожнай змены, у тым ліку ў галіне выканання санітарна-эпідэміялагічных нормаў. Надзвычайныя сітуацыі ў гэтую аздаравленчую кампанію не зафіксавана.

— Адрпрацаваны часовыя метадычныя рэкамендацыі па прафілактыцы COVID-19. Яны аслаблены ў параўнанні з мінулымі годам, аднак усё роўна практыкаваліся тэрмометрыя, дыстанцыраванне пры пражыванні, харчаванні і падчас масавых мерапрыемстваў, не праводзіліся бацькоўскія дні, але былі сустрэчы з бацькамі на адкрытым паветры. Такім чынам, аздаравленчая кампанія прайшла ў рэжыме санітарна-эпідэміялагічнага дабрабыту, — рэзюмаваў Аляксандр Цай.

Летам падпрацоўвалі 78 тысяч школьнікаў і студэнтаў

Для многіх падлеткаў перыяд летніх канікул — час не толькі адлачкі, але і магчымасць зарабіць свае першыя грошы. Гэтым летам амаль 78 тысяч старшых школьнікаў, навучэнцаў і студэнтаў былі часова працаўладкаваны.

— Служба занятасці ва ўсіх рэгіёнах аказвае садзейнічанне ў працаўладкаванні. Яе правіла, найбольшая актыўнасць прыпадае на канікулярны перыяд. Для аказання дапамогі ў працаўладкаванні школьнікам і студэнтам служба занятасці заключыла з наймальнікамі больш за 1800 працоўных дагавораў. З падтрымкай дзяржавы, фонду сацыяльнай абароны ў рамках рэалізацыі праграмы «Рынак працы і садзейнічанне занятасці» ажыццяўлялася фінансаванне мерапрыемстваў часовай занятасці. З дапамогай службы занятасці ў перыяд з чэрвеня да жніўня часова працаўладкавалі амаль 27 тысяч навучэнцаў. А з пачатку года — больш за 33 тысячы, — расказала начальнік упраўлення палітыкі занятасці

Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Алена ДАКУКІНА.

Яна адзначыла, што прыярэтная права на часовае працаўладкаванне давалася моладзі з няпоўных, шматдзетных, малазабеспечаных сем'яў, непаўналетнім, якія стаяць на ўліку ў камісіях па справах непаўналетніх. Прапанаваліся, як правіла, лёгкія віды работ: азелененне тэрыторый, кур'ерская дзейнасць, выбар швейнай і суверённай прадукцыі. На забеспячэнне гэтага кірунку з бюджэту было накіравана больш за 5 мільянаў рублёў. На год гэта лічба складае больш за 7,5 мільянаў рублёў.

— Да летняга перыяду служба занятасці сфарміравала ў адкрытым доступе пералік арганізацый, якія гатовы прыняць летам моладзь. На сёння звыш тысячы наймальнікаў гатовы прыняць моладзь на работу. Найбольш актыўнасць, вядома, прыпадае на летнія месяцы, у той жа час школьнікі і студэнты могуць падпрацоўваць і ў волны ад вучобы час. Інфармацыя для працаўладкавання маецца на партале дзяржаўнай службы занятасці, — падкрэсліла Алена Дакукіна. — У чэрвені-жніўні за кошт сродкаў наймальнікаў было працаўладкавана звыш 8,5 тысячы моладзі.

Нагадаем, што працоўную дзейнасць, згодна з заканадаўствам, можна пачынаць з 14 гадоў. Непаўналетнія могуць выконваць лёгкія віды работ, якія не наносзяць урон здароўю, не парушаюць навучальнага працэсу, і толькі з пільмай згоды аднаго з бацькоў. Навучэнцы агульнаадукацыйных і прафесійна-тэхнічных устаноў ва ўзросце 14—16 гадоў падчас канікул могуць працаваць не больш за 4 гадзіны 36 хвілін і 7 гадзін ва ўзросце ад 16 да 18 гадоў.

Алена КРАВЕЦ.

Агульны дом — Беларусь

ПАЧУЦЦЁ АБАРОНЕНАСЦІ

Юны латыш Ілья Кароза, які ўзяў інтэрв'ю ў Прэзідэнта Беларусі, і яго сям'я, што цяпер жыве ў Віцебску, атрымалі пашпарты грамадзян Беларусі. Пра гэта паведамляе БелТА.

Латышскі хлопец падчас «Славянскага базару ў Віцебску» ўзяў інтэрв'ю ў Прэзідэнта Беларусі і ў Латвіі стаў персонай нон грата. Яго сям'я пераехала на віцебскую зямлю і здабыла тут падтрымку, сяброў і новы дом. Мама Ільі, Наталля,

падзякавала ўсім беларусам, якія так моцна за іх перажывалі, Прэзідэнту — за яго вялікае бацькоўскае сэрца і ўсім, хто ўзяў удзел у лёсе гнанай на радзіме сям'і. Яна падкрэсліла, што зробіць усё магчымае, каб яе дзеці сталі дастойнымі грамадзянамі Беларусі.

Ілья Кароза таксама выказаў словы ўдзячнасці ўсім, хто мае дачыненне да яго лёсу. Галоўнае, сказаў новы грамадзянін Беларусі, гэта аказанне ў патрэбным месцы і ў патрэбны час. «Я ўдзячны Богу за тое, што сустраўся з сапраўдным чалавекам — Прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам. У Беларусі кожны чалавек знойдзе дапамогу і не будзе кінуты», — падкрэсліў юнак.

Пашпарты ўчыарналі грамадзяне Латвіі атрымлівалі па спрощанай сістэме, тым больш што ў Наталлі Карозы ў родзе ўсе былі беларусамі. Як адзначыў **намеснік старшыні**

аблвыканкама Вячаслаў ДУРНОЎ, пасля сітуацыі, што склалася вакол нявіннага інтэрв'ю з кіраўніком Беларускай дзяржавы, мясцовыя ўлады палічылі справай гонару дапамагчы латвійскаму падлетку і яго родным.

У сям'і Карозаў у Віцебску наладзіўся быт. Мама Наталля атрымала работу — яна працуе ў РВП «Віцебскэнерга» поварам і вельмі сцягла адзываецца аб калектыве. Новаспечаным беларусам хутка выдзеліць ад прадпрыемства жыллё ў інтэрнаце. Ілья будзе паступаць у Віцебскае кадэцкае вучылішча, ён марыць зрабіць кар'еру вайскоўца. Малодшыя члены сям'і — Софія і Даніэль — будуць наведваць установы адукацыі, прычым сястрычка Ільі ўпершыню сядзе за школьнаю парту. Як прызналася маці Ільі, калі яны выязджалі з Латвіі, усім было страшна, а ў Беларусі яны адчуваюць сябе пад надзеяй абаронай.

Не прапусці!

НАВУКА МОЖА БЫЦЬ НЯСУМНАЙ

«Фестываль навукі — 2022», які пройдзе ў Цэнтральным батанічным садзе 10 верасня, аб'яднае стайце самым маштабным за ўсе гады яго правядзення: і па колькасці ўдзельнікаў, і па колькасці лакацый, і па змесце праграмы...

— Заўважана, што ў сярэднім госьць фестывалю затрымаеца там на шэсць гадзін, нават калі ён проста збіраўся наведваць адну лекцыю. Увагу абавязкова зацягне штосьці яшчэ. Таму раім усім прыходзіць раней, каб нічога не прапусціць, — інтрыгуе **навуковы супрацоўнік Цэнтра сістэмнага аналізу і стратэгічных даследаванняў НАН Беларусі Аляксандр ЗАЙЦАЎ**. — Трапіць на мерапрыемства можна бясплатна: неабходна толькі зарэгістравацца на сайце фестывалю <https://scifest.by/> і атрымаць білет.

Арганізатарамі навуковага ўкінду выступае Савет маладых вучоных Нацыянальнай акадэміі навук. Фестываль навукі стаў ужо, так бы мовіць, іх брэндам. Менавіта маладыя вучоныя падхалілі сусветную тэндэнцыю па папулярнасці навукі і паставілі мэту — даказаць, што навука можа быць нясумнай, можа захапіць і доўга не адпуская.

Упершыню яны арганізавалі Фестываль навукі ў 2018 годзе, тады ён сабраў 7 тысяч гасцей. І з таго часу маладыя даследчыкі працягваюць рабіць найбуйнейшую навукова-папулярную падзею ў актуальным жывым фармаце. Дбаюць, каб фестываль быў насычаны глыбокімі эсэсамі, каб для кожнага ўзросту і кожнага складу розуму ў праграме была дастаткова колькасць цікавых актыўнасцяў і колькасць наведвальнікаў прырастала. Галоўны прынцып — расказваць пра складаныя рэчы максімальна проста! І не толькі расказваць, але і паказваць...

Каб да мерапрыемства не знікнуў інтарэс, арганізатары імкнучыся не паўтараць і кожны год даюць у праграму новыя «іскрынікі». Сёлета ў рамках правядзення фестывалю будзе арганізаваны тры буйныя тэматычныя пляцоўкі: «Чалавек», «Прырода» і «Тэхналогія». На кожнай з іх будуць праходзіць навукова-папулярныя лекцыі, майстар-класы і дэманстрацыі. На першай пляцоўцы плануець разбірацца ў тым, што такое чалавек, як ён «працуе» з пункту

гледжання біялогіі і гуманітарных навук. Ці можна з дапамогай медыцынскіх падоўжыць яго жыццё? Будучы разглядаць факты і міфы пра COVID-19.

Пляцоўка «Прырода» прысвечана ўсяму, што нас атачае: ад мікраарганізмаў на руках да далёкага космосу! А на пляцоўцы «Тэхналогія» гасцям будзе прапанавана ақуноўца ў свет адкрыццяў, якія робяць наша жыццё лепшым.

«Падчас фестывалю мы з гасцямі пагаворым аб харчовай бяспецы, селекцыі, клімаце, надвор'і, даследаваннях Антарктыды, ювелірай справе, біяпрыцінцігу, штучных органах, робататэхніцы і многім іншым, — расказвае **навуковы супрацоўнік Інстытута мікробіялогіі НАН Беларусі Ганна БАРЕЙКА**. — На пляцоўцы Atom team будзе вялікая зона з маштабнымі фізічнымі і хімічнымі даследамі. Будзем паліць, узрываць і эксперыментаваць! Таксама на гэтай пляцоўцы пройдзе турнір па інжынерных гульнях «Эвалюцыя мозга» і навукова-папулярная лекцыя ад вядомага антрапалага Станіслава Драбшэўскага. Нязменны наш гоць — Усерасійскі фестываль НАУКА 0+. Чакаем калег у беларускай сталіцы з цікавай праграмай».

Старшыня Савета маладых вучоных НАН Беларусі Станіслаў ЮРЭЦКІ паведаміў, што адметнасцю сёлётыняга фестывалю стане выстава «100 інавацыяў НАН Беларусі», дзе будучы прадстаўлены вынікі даследаванняў маладых вучоных у розных сферах. Гоцьці фестывалю змогуць на свае вочы убачыць, чым займаюцца нашы маладыя вучоныя. У прыватнасці,

руках найноўшыя археалагічныя знаходкі, напрыклад, з гарадзішча на Менцы. Акрамя таго, там будучы прадстаўлены квест-лабірынты па гісторыі і свежая навуковая літаратура.

Таксама ў рамках фестывалю будзе працаваць пляцоўка Міністэрства адукацыі «Універсітэт будучыні». На ёй будучы рэпрэзэнтаваны дзесяць найбуйнейшых ВНУ краіны. Іх прадстаўнікі раскажуць пра самыя актуальныя спецыяльнасці, так званыя прафесіі будучыні, а таксама пра найноўшыя тэхналогіі ў адукацыі. Чакаюцца стэнды з навуковымі распрацоўкамі гэтых ВНУ і нагляднымі дапаможнікамі.

па робататэхніцы ў розных дысцыплінах. Удзельнікі будучы ствараць робатаў, якія пераадоўваюць перашкоды, змагаюцца адцін з адным на рынку, выконваюць ролю садоўніка або ратавальніка. Яшчэ не позна зарэгістравацца.

Таксама адбудзецца конкурс скульптур з другойсман сыравіны «Фігура чалавека». Узьць удзел у ім могуць усе ахвотныя без узроставаых абмежаванняў. Конкурсныя работы павінны выяўляць сабой фігуру чалавека, які стаіць прама, і могуць быць выкананыя як з аднаго, так і з некалькіх відаў другойсманых рэсурсаў. Конкурс будзе праходзіць у тры этапы. Падчас адборачнага тура аргкамітэт конкурсу па фатаграфіі вызначыць работы, якія адпавядаюць усім умовам конкурсу і будучы дапушчаны да наступнага этапу. Глядацкі ўдзел складае анлайн-галасаванне за фатаграфію ўпадабанай работы. Тая, якая набярэ найбольшую колькасць галасоў, атрымае прыз сімпатый глядачоў — электрасмамак. А ў фінале, які адбудзецца 10 верасня ў Цэнтральным батанічным садзе, конкурсная каміяія вызначыць 15 найлепшых работ. Іх аўтары стануць уладальнікамі бесправадных калонак. Падаць заяўку на ўдзел у конкурсе можна да 3 верасня. Арганізатары не абмяжоўваюць творчы патэнцыял удзельнікаў, але нагадваюць, што конкурсныя работы

будучы прадстаўлены як праекты, што ўжо сталі пераможцамі знакавых конкурсаў, — «100 ідэй для Беларусі» і іншых, так і зусім новыя распрацоўкі, пра якія ведаюць толькі ў навуковай супольнасці, у лабараторыях ці чулі пра іх на навуковых канферэнцыях. Таму мінчане і гоцьці стаіліцы змогуць першымі пазнаёміцца з тымі навуковымі адкрыццямі, якія здзяйсняюць нашы маладыя вучоныя», — раскажуць ён.

Галоўны прынцып — расказваць пра складаныя рэчы максімальна проста!

Фестываль навукі, які і шэраг іншых буйных мерапрыемстваў, Нацыянальная акадэмія навук праводзіць у рамках Года гістарычнай памяці. Інстытут гісторыі арганізуе асобную вялікую зону, дзе будзе прадстаўлена буйная археалагічная выстава. Наведвальнікі змогуць не толькі убачыць, але і патрымаць у сваіх

«Фестываль навукі — 2021».

Як заўважыў Аляксандр Зайцаў, пра навуку можна казаць не толькі на лекцыях. У прыватнасці, на фестывалі будучы прадстаўлены розныя майстар-класы, арт-аб'екты, робатурнір — пляцоўка, дзе прайдуць спаборніцтвы

павінны выконваць працававанні, апісаныя ў Палажэнні аб конкурсе. Форму рэгістрацыі і Палажэнне аб конкурсе можна знайсці на сайце мерапрыемства — scifest.by.

Надзея НІКАЛАЕВА.
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Берасцейшчына незвычайная

Уявіце сабе, што вы вырашылі з'ездзіць на Берасцейшчыну, але не на тую, якая вядомая ўсім, з мемарыяльным комплексам «Брэсцкая крэпасць-герой», «Белавежскай пушчай і Камянецкай вежай, а на незвычайную, па нестандартным маршруце. Цікава? Тады вам з намі! Давайце разам з Нацыянальным агенствам па турызме пракладзём нашу дарогу праз Баранавіцкі раён на Маларыччыну і Кобрыншчыну.

Унікальны «Парк жывёл»

Менавіта гэта — ідэальнае месца для адпачынку з дзецьмі, а таксама для заалягічных і батанічных экскурсій. Ён размешчаны ў Баранавіцкім раёне і займае тэрыторыю блізу 400 га. Тут можна убачыць каля 100 відаў жывёл, 300 відаў птушак, а таксама ўсе віды дрэў, якія растуць у Беларусі. Цікава, што зму, авечкі і алени свабодна гуляюць па тэрыторыі парку. Госці могуць іх паглядзіць і пачаставаць гасцінцамі. Усё б нічога, аднак... страус зму не выклікаў даверу. Але **дзірэктар парку Яна ЛАШАКЕВІЧ** запэўніла, што наведвальнікі — у поўнай бяспецы

Ён калісьці атрымліваўся з прыроднай фарбы. Глядзіце, гэтым касцюмам па 150 гадоў, але колер не страціўся па сёння.

А яшчэ маларыцкі строй — гэта васьміканцовая зорка (адсылка да біблейскіх сімвалаў). Кожная майстрыха калісьці рабіла яго павойму.

Трэба адзначыць, што тут у 2011 годзе пры дапамозе метадыста-майстра Сцепаніды Сцепанюк была адноўлена старажытная тэхналогія ткацтва «кажуш-ком», за што жанчына атрымала

гэта найлепшы шанц азнаёміцца з біяграфіяй славутага гістарычнага дзеяча. Другая экспазіцыя пад назвай «Сем стагоддзяў Кобрына» — у вялікім ружовым будынку, што нагадвае замак. Яе асаблівасць — унікальная калекцыя старажытнай зброі, воінскага абмундзіравання і рыштунку XVI—XX стст.

Акрамя таго, у Кобрыне ёсць шэсць праваслаўных храмаў, жаночы манастыр і касцёл. Цікавая гісторыя ў Кобрынскага Аляксандра-Неўскага сабора. Яго будаўніцтва пачалося ў 1864 годзе на месцы пахавання рускіх салдат, якія загінулі ў Кобрынскім баі 15 ліпеня

— Адзіная перасцярога: гадаванцы могуць украсці нешта смачнае ці бліскаччае, — удакладніла яна.

Любуемся і весялімся

Рухаемся на поўдзень Брэсцкай вобласці і трапляем у Маларыцкі раённы Цэнтр народнай творчасці. У святую святых беларускага народнага мастацтва — месца, дзе захоўваецца і аднаўляецца маларыцкі строй. Аб яго асаблівасцях паведамліла **задчыца Маларыцкага раённага Цэнтра народнай творчасці Валанція СТРУНЕЦ**:

— Абавязкова — трайны бардзюр знізу. І колер толькі бардовы.

Гран-пры фестывалю «Славянскі базар у Віцебску» як найлепшая ткачыя конкурсу.

Калі вам давядзецца пабываць у Маларыцкім раёне, наведайце Свята-Мікалаеўскую царкву. Гэта помнік народнага дойлідства пачатку XX стагоддзя. Трэба заўважыць, што ў ёй заўсёды ішлі службы, нават у антырэлігійныя саветыяны часы.

Яшчэ адно месца на Маларыччыне, якое з'яўляецца скарбінцай народных традыцый, — «Дом фальклору» ў в. Дарапеевічы. Там сапраўды можна акунцаць у атмасферу мінулага, прадегуставаць гранік (хлеб, тэхналогія выработку якога ўнесена ў Дзяржаўны спіс нематэрыяльнай культурнай

спадчыны Рэспублікі Беларусь), палявацца на прадметы народнага быту і проста павесяліцца ўволю разам з гасціннымі гаспадарамі.

Традыцыі — гэта важна, але як жыве раён сёння? Першае, што прыходзіць у галаву, калі гаворка заходзіць аб Маларыцце, — дзіцячае харчаванне маркі «Таптунок». Яно вырабляецца тут, на Маларыцкім кансервавагароднінасушыльным камбінаце, які выкарыстоўвае толькі экалагічна чыстую садавіну, гародніну і ягады з гаспадарак Брэсцкай вобласці.

Маларыцкая яямля ўзрасціла шмат вядомых спартсменаў. Гэта радзіма Леаніда Тараненкі — савецкага і беларускага цяжкаатлета, алімпійскага чэмпіёна 1980 года. Таму варта наведваць мясцовы спарткомплекс «Жамчужына». У ім можна паплаваць у басейне, пагуляць у настольны тэніс, футбол або схадзіць у транжорную залу.

Калі вы ўжо завіталі на Маларыччыну, у якасці аб'екта прамысловага турызму цікава будзе разгледзець прадпрыемства ТАА «Бізон». Там займаюцца вырошчваннем хмелю ўжо на працягу 20 гадоў. Хмяльнік займае плошчу каля 17 га. З яго штогод вырабляецца каля 60 тон «ззялёнага золата».

Тут жыў Сувораў

Рухаемся на паўночны ўсход — каля 50 км — і трапляем у Кобрын. Гэта старажытны горад, які адціць адлічвае сваю гісторыю з 1287 года. Яго цэнтральная частка забудавана старадаўнімі дамамі. Недалёка ад іх размешчаны ваенна-гістарычны музей імя Суворова, які па праве лічыцца візітнай карткай горада. У ім прадстаўлены дзве ўнікальныя экспазіцыі, размешчаны ў суседніх будынках. Першая, «Дом Суворова», знаходзіцца ў сапраўдным доме палкаводца. Верагодна,

1812 года (першая перамога над войскам Напалеона на тэрыторыі Расійскай імперыі). Акрамя таго, храм павінен быў увекавечыць памяць аб вызваленні сялян ад прыгоннага права ў 1861 годзе.

І яшчэ. Калі вам пашчасціць трапіць на Кобрыншчыну ў гарачыя дні, абавязкова наведайце возера Каташы. Белыя пясчаныя пляжы, прэзентыае дно, сасновы лес побач — проста казка! Тут можна і паплаваць, і правесці фотасесію.

Лізавета ГОЛАД, Брэсцкая вобласць.

ПАХАЛАДАННЕ, А МЕСЦАМІ НАВАТ ЗАМАРАЗКІ...

Якімі будуць першыя дні каляндарнай восені

Аб гэтым паведамлілі ў Рэспубліканскім цэнтры па гідрометэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя **Мінпрыроды**.

«У найбліжэйшыя дні ў межы нашай краіны пачне паступаць больш свежае, насычанае вільгацю паветра са Скандынавіі. Тэмпературны фон па краіне пачне паніжацца, слупкі тэрмометраў будуць адпавядаць клімату. Пры гэтым месцамі па Беларусі не

абыздзецца без кароткачасовых навалістых дажджоў, а 31 жніўня дыскамфорту дадасць паўночна-ўсходні вецер», — распавялі ў «Белгідрамеце».

У аўторак, 30 жніўня, ноччу месцамі, а ўдзень пераважна па поўначы краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. У асобных раёнах чакаюцца навалісты. Уначы і ранішні час месцамі магчымы слабы туман. Тэмпература паветра ноччу складзе 12—18 градусаў вышэй за нуль, у асобных раёнах — плюс 9—11. Днём будзе ад плюс 20 па паўночным захадзе да плюс 27 па паўднёвым усходзе.

У сераду, 31 жніўня, месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы. Днём у асобных раёнах па паўночным усходзе чакаецца ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ноччу складзе 8—15 градусаў вышэй за нуль,

днём ад плюс 14 па поўначы да плюс 22 па поўдні.

«А вось 1 верасня восень заявіць пра сябе не толькі на календары, але і ў надвор'і. Тэмпературны фон па краіне яшчэ панізіцца, у наступныя дні стане нязвычайна халаднавата: ноччу ад плюс 2 да плюс 8, месцамі на тарфяніках Палесся ўжо ёсць верагоднасць першых замаразкаў да мінус 3, толькі ў паўднёвых раёнах тэмпература паветра не апусціцца ніжэй за 9-10 градусаў цяпла. Днём вераснёўскае сонца прагрэе паветра да плюс 11—19, толькі па поўдні краіны слупкі тэрмометраў будуць імкнуцца да 20-градусных адзнак. Месцамі па Беларусі пройдуць кароткачасовыя дажджы», — адзначылі сіноптыкі.

У пятніцу, 2 верасня, ноччу будзе пераважна без ападкаў, раніцай і днём месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы.

Тэмпература паветра ноччу складзе 2—7 градусаў вышэй за нуль, на тарфяніках Палесся месцамі магчымыя замаразкі да мінус 3. Днём будзе 12—18 градусаў цяпла, па поўдні — да плюс 20.

У суботу, 3 верасня, у асобных раёнах краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай чакаецца слабы туман. Тэмпература паветра ноччу складзе 2—8 градусаў вышэй за нуль, месцамі — да плюс 10. Днём будзе 13—20 градусаў цяпла, па поўдні — да плюс 23.

У нядзелю, 4 верасня, будзе пераважна без ападкаў, толькі раніцай і днём месцамі па паўночным усходзе краіны магчымыя кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай чакаецца слабы туман. Тэмпература паветра ноччу складзе 2—9 градусаў вышэй за нуль. Днём будзе 14—21 градус цяпла, па поўдні — да плюс 23.

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703
Продавец ОАО «Завод «ВИАС», 210602, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83
Оборудование, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83

№ лот	Инв. номер	Наименование	Начальная цена с НДС 20 % бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
Перечень 1				
1	1022	Станок внутришлифовальный VOUARD VI	5760,00	288,00
2	1085	Станок внутришлифовальный 3A227C116	4560,00	228,00
3	1125	Станок центрошлифовальный SIXb160x1	6960,00	348,00
4	2314	Станок внутришлифовальный СШ141С15	3420,00	171,00
5	981	Станок внутришлифовальный 3A227	4080,00	204,00
6	1144	Станок резьбощлифовальный 5822	4200,00	210,00
7	1782	Станок резьбощлифовальный 5822M	4500,00	225,00
8	2146	Станок резьбощлифовальный 5822M	4500,00	225,00
9	1149	Станок круглошлифовальный с ЧПУ 3A151	3060,00	153,00
10	1233	Станок круглошлифовальный 3A130	3240,00	162,00
11	1895	Станок радиально-сверлильный 2M55	4800,00	240,00
12	2124	Станок радиально-сверлильный 2H53	5520,00	276,00
13	1131	Станок вертикально-сверлильный 2A125	1980,00	99,00
14	1203	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
15	1340	Станок вертикально-сверлильный 2H125-2	3420,00	171,00
16	1430	Станок вертикально-сверлильный 2H125-4	6900,00	345,00
17	1592	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
18	1688	Станок вертикально-сверлильный 2H135	3120,00	156,00
19	1777	Станок вертикально-сверлильный 2H135	3120,00	156,00
20	2031	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
21	2033	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
22	2310	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2100,00	105,00
23	1475	Пресс гидравлический листоштамповочный П6324	3660,00	183,00
24	878	Пресс гидравлический листоштамповочный РУЕ-25	3300,00	165,00
25	2107	Пресс гидравлический листоштамповочный П6320	3180,00	159,00
26	511	Ножницы комбинированные Н-514	3180,00	159,00
27	823	Ножницы комбинированные Н-514	3180,00	159,00
28	2754	Ножницы гильотинные НК-3414	3780,00	189,00
29	2433	Ножницы гильотинные Н-481А	12 240,00	612,00
30	2843	Пресс-ножницы НВ1429	3180,00	159,00
31	1989	Станок фуговальный СФА-4	2880,00	144,00
32	239	Станок строгальный по дереву 350 мм	1260,00	63,00
33	2900	Станок торцешлифовальный	360,00	18,00
34	2914	Станок деревообрабатывающий В3-356	1740,00	87,00
35	2922	Станок деревообрабатывающий В3-356	1740,00	87,00
36	2923	Станок деревообрабатывающий В3-368	1740,00	87,00
37	3524	Устройство для отсоса стружки В3-382	132,00	6,60
38	44	Станок вертикально-сверлильный 2A135	2280,00	114,00
39	51	Станок рейсмусовый деревообрабатывающий	2100,00	105,00
40	912	Пила циркуляционная	660,00	33,00
41	695	Станок токарный по дереву ТВ200М	2280,00	114,00
42	2506	Циркулярная пила ЦП	660,00	33,00
43	2702	Станок фуговальный СФ6-1	2520,00	126,00
44	2913	Станок рейсмусовый СР - 6 - 10	4080,00	204,00
45	3022	Станок круглошлифовальный В3-349	1920,00	96,00
46	3000	Станок деревообрабатывающий ЦРД - 5A21	5280,00	264,00
47	3798	Станок пильно-брускоукий В3-369	10 740,00	537,00
48	3799	Станок деревообрабатывающий В3-325	9960,00	498,00
49	872	Циркулярная пила ЦП	660,00	33,00
50	1065	Станок вертикально-сверлильный 2H135	3300,00	165,00
51	1448	Кран консольный 0,25 т	1380,00	69,00
52	3692	Система вентиляции	12 360,00	618,00
53	1059	Машина бумагорезальная ЗБР-70	2520,00	126,00
54	2809	Станок вертикально-сверлильный 2С132	3480,00	174,00
55	104	Станок шпоно-фрезерный HURT	3360,00	168,00
56	1626	Станок горизонтально-фрезерный 6P82Г	3660,00	183,00
57	1868	Станок широкоуниверсальный фрезерный 675	2940,00	147,00
58	2077	Станок горизонтально-фрезерный 6P80Г	4380,00	219,00
59	2315	Станок горизонтально-фрезерный 6P80Г	4380,00	219,00
60	2152	Станок шпоно-фрезерный 692P	4440,00	222,00
61	625	Станок шпоно-фрезерный 692A	4440,00	222,00
62	2871	Станок горизонтально-фрезерный 6Т82 - 29	8040,00	402,00
63	1224	Станок шпоно-фрезерный 692M	4440,00	222,00
64	2795	Станок шпоно-фрезерный 692Д	5280,00	264,00
65	2873	Станок вертикально-фрезерный 6Т12020-28	6840,00	342,00
66	2874	Станок вертикально-фрезерный 6Т12020-28	6840,00	342,00
67	2875	Станок горизонтально-фрезерный 6Т82-29	8040,00	402,00
68	2859	Станок вертикально-фрезерный 6Т82	8040,00	402,00
69	1605	Станок вертикально-фрезерный 6P12	4320,00	216,00
70	1912	Станок горизонтально-фрезерный 6P83	7500,00	375,00
71	1928	Станок горизонтально-фрезерный 6P82	3660,00	183,00
72	2014	Станок вертикально-фрезерный 6P13	6600,00	330,00
73	2876	Станок радиально-сверлильный ГС501	7200,00	360,00
74	28	Станок долбежный ВERNAR	4800,00	240,00
75	1178	Станок шпоно-фрезерный 692M	4440,00	222,00
76	2446	Станок токарный с ЧПУ DF2/CNC	7740,00	387,00
77	1481	Станок плоскошлифовальный 3Б722	5700,00	285,00
78	2392	Станок отрезной	2100,00	105,00
79	2920	Станок отрезной ООС	2100,00	105,00
80	1855	Станок плоскошлифовальный ОЩ-48	4440,00	222,00
81	1778	Станок плоскошлифовальный 3Г71	4260,00	213,00
82	2158	Станок плоскошлифовальный 3Б722	5700,00	285,00

83	2721	Станок плоскошлифовальный 3Е711В	6120,00	306,00
84	1140	Станок плоскошлифовальный 3Б722	5700,00	285,00
85	2657	Станок продольно-шлифовальный СЭ11-12-03	43 920,00	2196,00
86	2719	Станок резьбощлифовальный 5D822BM	4380,00	219,00
87	2877	Станок радиально-сверлильный ГС-501	6900,00	345,00
88	2814	Сверлильно-фрезерно-расточной с ЧПУ 2206ВМ04	10 080,00	504,00
89	2812	Сверлильно-фрезерно-расточной с ЧПУ 2206ВМ04	10 080,00	504,00
90	2771	Токарный с ЧПУ DF2/3CNC	7380,00	369,00
91	435	Зубодолбежный вертикальный полуавтомат 514	3660,00	183,00
92	52	Зубодолбежный полуавтоматический станок ВСН-150NC22-3064	121 200,00	6060,00
93	492	Зубошпоноуниверсальный станок 5714	2160,00	108,00
94	1562	Колодец охлаждения корзины	516,00	25,80
95	1379	Электролеще У60А	2820,00	141,00
96	2319	Станок продольно-шлифовальный В.СОВУРГ	52 320,00	2616,00
97	2665	Станок координато-расточной 2Е450АФ-30	11 100,00	555,00
98	2410	Станок внутришлифовальный СШ141С23	4800,00	240,00
99	1549	Станок кругло-шлифовальный 3Б5151П	3180,00	159,00
100	1245	Станок координато-расточной 2А4450	10 920,00	546,00
101	60	Станок точильно-шлифовальный В3 879-02	1380,00	69,00
102	61	Станок точильно-шлифовальный В3 879-02	1440,00	72,00
103	942	Станок настольно-сверлильный 2М112	552,00	27,60
104	5045	Станок настольно-сверлильный 2М112	552,00	27,60
105	219	Шаброночная плита, размер 1000 х 1600	2160,00	108,00
106	2102	Станок плоскошлифовальный 3Б722	4200,00	210,00
107	2036	Станок универсально-заточной 3М642Е	15 900,00	795,00
108	2493	Станок универсально-заточной 3Е642Е	15 900,00	795,00
109	2538	Станок универсально-заточной 3Е642Е-01	15 900,00	795,00
110	2887	Станок специально-заточной В3-318	14 160,00	708,00
111	2925	Станок заточной В3-318Е	17 700,00	885,00
112	3008	Станок универсально-заточной 3Е642Е	15 900,00	795,00
Перечень 2				
113	1787	Кран консольный к/к 0,25 т	1728,00	86,40
114	1853	Кран консольный к/к 1,00 т	4860,00	243,00
115	1880	Монорельс с электроталью груз. 0,5 т	1296,00	64,80
116	2056	Монорельс м/р 0,5 т	1404,00	70,20
117	2182	Кран-балка к/б 1 т	1944,00	97,20
118	2712	Монорельс 0,25т	151,20	7,56
119	2732	Кран консольный к/к 1,00 т	3996,00	199,80
120	2775	Кран консольный к/к 0,50 т	1620,00	81,00
121	5080	Станок заточной СИ/10МА-411	529,20	26,46
122	644	Установка аккумуляторная для зарядки эл-зары	334,80	16,74
123	106	ЛИТОФОРМА 1835-4029 ТИП 20	6156,00	307,80
124	1067	Станок токарно-револьверный 1341	1404,00	70,20
125	1127	Станок универсально-заточной GALP	5508,00	275,40
126	1147	Станок круглошлифовальный 3А130	3348,00	167,40
127	1167	Станок токарно-револьверный 1341	2808,00	140,40
128	1170	Станок вертикально-сверлильный 2H125	2592,00	129,60
129	1202	Монорельс на гальванические линии	140,40	7,02
130	1210	Станок горизонтально-протяжной 7Б510	14 040,00	702,00
131	1216	Станок токарно-револьверный 1Н1341	1836,00	91,80
132	123	Станок токарно-затыловочный МИЧИГАН	6264,00	313,20
133	1318	Кран консольный к/к 0,25т	768,00	38,34
134	1342	Станок круглошлифовальный 1052	7668,00	383,40
135	1382	Станок универсально-заточной GAP	14 796,00	739,80
136	1417	Наждачное точило	313,20	15,66
137	1512	Станок бесцентровошлифовальный 3М182	6264,00	313,20
138	1624	Консольный кран 0,40т	3672,00	183,60
139	1625	Консольный кран 0,40т	4212,00	210,60
140	2035	Станок токарно-револьверный 1Г325	1728,00	86,40
141	2079	Станок широкоуниверсальный фрезерный 675М	1512,00	75,60
142	2121	Станок лектромагнитный 4Б724	1944,00	97,20
143	2159	Станок токарно-затыловочный DH250	24 840,00	1242,00
144	2425	Станок электроэрозионный 4532-Ф3	9072,00	453,60
145	2491	Монорельс 0,25т	270,00	13,50
146	2544	Зимовалка ИБ2716	864,00	43,20
147	2555	Галтовочный барабан 10МА	7128,00	356,40
148	2785	Галтовочный барабан 41114-1	1836,00	91,80
149	2829	Станок вертикально-сверлильный 2С132	4536,00	226,80
150	2927	Швейная машина ПШМ КЛ. 550	367,20	18,36
151	2895	Швейная машина ПШМ КЛ. 1022М	367,20	18,36
152	2897	Электронная раскройная машина ЭЗМ4-160	248,40	12,42
153	2927	Полуавтомат специально-заточной для дисков пил В3-330	38 124,00	1906,20
154	2978	Моечная машина мод. 03069Е	3024,00	151,20
155	332	Точильно-шлифовальный станок модель В3-879-02	1036,80	51,84
156	3676	Система прецизионной лазерной маркировки	132 840,00	6642,00
157	3698	Модернизация валцьев резинообр. ЛБ-200 100/100	66 204,00	3310,20
158	5034	Настольно-сверлильный станок 2М112	507,60	25,38
159	5076	Станок для обечайки 10МА-264	3888,00	194,40
160	862	Токарно-винторезный станок 1К62	3672,00	183,60
161	318	Оптическая делительная головка ОДГ-10	1188,00	59,40
162	3009	Воздухогреватель ВГС-1 и его составляющие	60 372,00	3018,60
163	3010	Воздухогреватель ВГС-1 и его составляющие	60 372,00	3018,60
164	3011	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	62 316,00	3115,80
165	3012	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	62 316,00	3115,80
166	3013	Воздухогреватель ВГС-1-01 и его составляющие	62 316,00	3115,80
167				

Ігар КАНЫГІН:

«ВЫХОДЗЯЧЫ НА ДЫВАН, ТРЭБА БЫЦЬ ГАТОВЫМ ДА ВАЙНЫ, ДА БІТВЫ»

Немагчыма ўявіць айчынную барацьбу без Ігара Каныгіна, які і яго самога, без барацьбы. Прычым барацьбы рознай: і на дыване, і за яго межамі. Грэка-рымская барацьба навучыла яго жыццю, выхавала характар. Барацьба дала хлопцу са шматдзетнай сям'і магчымасць убачыць свет, пакарыць сусветныя турніры. Ігар Каныгін — двухразовы чэмпіён свету, чатырохразовы чэмпіён Еўропы, сярэбраны прызёр Алімпійскіх гульняў 1980 года. Перад родным спортам ён у даўгу не застаўся. Узбагаціў грэка-рымскую барацьбу сваімі фірмовымі вымотвальнымі швунгамі, асаблівым стылем правядзення сутычкі з нагняталым тэмпам, што ўганяла ў ступар нават мацёрых барцоў-сапернікаў. «У яго вельмі магутныя рукі, і ўсе прыёмы ён рабіў пад сябе, літаральна збіваючы саперніка жорсткім напорам. Такого стылю я больш не бачыў ні ў кога. Каныгін з'яўляецца адным з самых цягавітых атлетаў у сваёй вагавай катэгорыі», — кажа пра свайго вучня галоўны трэнер зборнай СССР Генадзь Сапуноў.

— Ігар Уладзіміравіч, ваш першы трэнер Уладзімір Мікалаевіч Ізапольскі ў гісторыі айчынай барацьбы — асоба знакамітая. Раскажыце, калі ласка, які гэта быў чалавек?

— У нашай школе вучылася шмат барцоў, мы вельмі любілі фільмы пра барацьбу. І мне хацелася пайсці туды, дзе гадуюць вялікі і моцных людзей. Я не думаў пра вялікі спорт, мне хацелася быць такім, як героі любімых фільмаў. Пайшоў у секцыю да Уладзіміра Мікалаевіча Ізапольскага. Я ўбачыў вялікага моцнага чалавека і закахайся ў яго шчырым дзіцячым каханнем. Для мяне гэта быў найвялікшы аўтарытэт.

Ён шмат часу нас навучыў, тлумачыў, што можна, а што нельга, даносіў, што дзеля выніку трэба шмат працаваць. Спачатку на трэніроўкі я спазнаўся, таму што даводзілася бегаць праз увесь горад. Бегаць у прамым сэнсе гэтага слова. Мы жылі на ўсходняй Віцебска, а зала была ў цэнтры. Грошы на трамвай у мяне не заўсёды былі. Але мне так хацелася трэніравацца, што бегчы праз увесь горад не было праблемай. Уладзіміра Мікалаевіча я і любіў, і ненавідзеў адначасова. Часам ён казаў рабіць нейкае практыкаванне, а мне так не хочацца — раблю праз сілу. Але, калі праз час я стаяў на турніры з залатым медалём на шыі, разумеў, што трэнер меў рацыю. У такія моманты я яго любіў. Дарэчы, Уладзімір Мікалаевіч быў маім трэнерам і на пачатковым этапе, і калі я быў у зборнай СССР. Ён быў дыпламат, заўсёды стараўся абыходзіць вострыя вуглы.

— Гэта праўда, што забарона ісці на трэніроўку ад бацькоў была для вас пакараннем?

— Сапраўды, калі я быў у нечым вінаваты, бацькі не пускалі мяне на трэніроўку. А забаронены плод салодкі.... І я ўцякаў у залу. Потым яшчэ раз атрымліваў наганяй, мне зноў забаранілі ісці на трэніроўку. Тады я ўжо не ўцякаў, а прыдумляў розныя прычыны: то мне трэба матэматыку ісці да сябра рабіць, то яшчэ нешта. Вядома, мама ўсё разумела. Пасля «матэматыкі» я прыходзіў стомлены, мокры.

Аднойчы Уладзімір Мікалаевіч пагаварыў з маім бацькам, патлумачыў, што мне трэба трэніравацца. Бацька здаўся і дазволіў займацца. Але абавязка па гаспадарцы ніхто не адмяняў. Маёй асноўнай задачай быў догляд хатніх жывёл. А мы трымаў і трусаў, і кураў, і коз. Працы было безліч. Старэйшы брат хадзіў з касой, я за ім з мяшком збіраў траву. Потым і мне даверылі касіць. Трэніроўкі плюс фізічная работа па гаспадарцы давалі свой плён.

Я мог спакойна пацягнуць стог сена. Скажыце ж трэба карміць, сабраў гэтае сена, на плечы ўзваліў і павалок.

— Галоўны трэнер зборнай СССР Генадзь Сапуноў сёння вядомы як жорсткі і патрабавальны трэнер. Гэта праўда?

— З часам спартсмен бачыць, мае рацыю трэнер ці не. І аказваецца, што не такі страшны чорт, як яго малююць. Галоўны трэнер зборнай Генадзь Андрэевіч Сапуноў даваў нагрузку, якія, магчыма, і не заўсёды былі патрэбны. Але Генадзь Андрэевіч — выдатны трэнер. У зборнай ён даваў нам такія

«Калі ў спорце ўсё атрымліваецца вельмі лёгка (напэўна, такія ёсць), то ты ніколі не зразумееш, што гэта такое насамрэч. Выходзячы на дыван, трэба быць гатовым да вайны, да бітвы. Для гэтага трэба прайсці безліч цяжкіх трэніровак, пераадолець сябе».

трэніроўкі, што аж выварочвала. Напрыклад, ёсць такое практыкаванне, як кулёк. Але яно ўжо не першае за трэніроўку. І ў цябе так усё баліць, што здаецца, быццам па камянях куляецца. А што рабіць? Размяліся і пайшлі трэніравацца. Арганізм проста не вытрымліваў кругавых трэніровак. А ў спорце інакш немагчыма. Да перамог трэба ісці не па лёгкім, а па цяжкім шляху, каб цябе пачала шмаціла як след. Калі пераадолееш і перажывеш кругавыя, бегавыя, спарынгі, тады зразумееш, чаго насамрэч варты медалі, які вісіць на шыі.

— У адным са сваіх інтэрв'ю вы казалі, што з вамі ніхто не хацеў праводзіць спарынгі. Чаму?

— Я не проста адпрацоўваў прыёмы, а па-сапраўднаму бароўся. І мае спарынг-партнёры стамляліся. Калашмаціў я іх па паўтары гадзіны. А ў мяне яшчэ барацьба заўсёды была ў руху. Валодзя Чабаксараў, мой старэйшы таварыш, выступаў у 82 кілаграмах. Мы былі на зборы ў сярэднегор'і, там і так кіслароду не хапала. А Валодзя са мной патрэніраваўся і выключыўся. Так выключыўся, што потым захварэў. Бароўся на поўную моц я ўжо з дзяцінства. І зараз сваіх дзяцей вучу адрэаваць, паказваць, што яны ўмеюць.

— Ігар Уладзіміравіч, які былі маглі ахарактарызаваць сваю спартыўную кар'еру?

— Мая спартыўная кар'ера — гэта шлях скрозь чэрны да зорак. Калі ў спорце ўсё атрымліваецца вельмі лёгка (напэўна, такія ёсць), то ты ніколі не зразумееш, што гэта такое насамрэч. Выходзячы на дыван, трэба быць гатовым да вайны, да бітвы. Для гэтага трэба

прайсці безліч цяжкіх трэніровак, пераадолець сябе. Мы на трэніроўках мадэлявалі той стан, які павінен быць у нас на спаборніцтвах. Дзевяць хвілін мусіў вытрымліваць пры любых умовах. Таму на спаборніцтвах выйграваў той, хто быў больш цярдлівым і лелей падрыхтаваным.

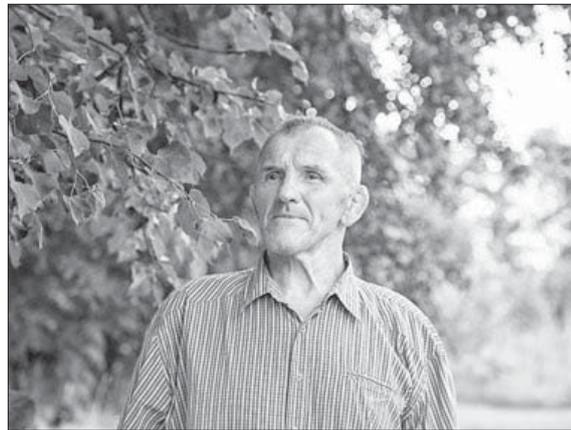
У 1980 годзе на зборы ў Запарожжы я атрымаў траўму. Спартсмен вагой 130 кілаграмаў упаў на маю правую нагу. Каленны суставы сшышоў, звязкі парваліся. Да канца збору я кльпаў на адной назе. Але пры гэтым трэніраваўся як мог: гіру паднімаў, па канца лазіў. Потым нагу шчыра заматалі эластычным бінтам, я і ўжо мог у стойцы дужацца. З недалечнай траўмай я паехаў на чэмпіянат Савецкага Саюза. У цяжкіх хлопцы абмяркоўвалі, хто ў кожнай катэгорыі выйграе, а хто праіграе. Дайшлі да 90 кілаграмаў, маё прозвішча ўвогуле не назвалі. Мяне гэта вельмі абурала. Я ўстаў і сказаў, што выйграю. І я тады сапраўды выйграў. Ува мне як быццам нешта выбухнула і выплохнула ў сутычцы. Перажыўшы такі стан, я заўсёды кажу моладзі, што калі нечага моцна захацець, то ўсё атрымаецца.

— Ну гэта чыстая псіхалогія...

— У спорце вельмі важны псіхалагічны настрой. Прафесар псіхалогіі Мікалай Канстанцінавіч Волкаў вельмі шмат мне даў. Ён мяне ведаў лепш, чым я сам. Мы часта з ім казалі, што перад сутычкай трэба быць у поўнай баянай гатоўнасці, рукі павіны быць халоднымі, дыханне — роўным, галава — свежай. Часам для таго, каб дасягнуць такога стану, трэба было крыху паспаць. Таму я мог перад паядынкам задрамаць у распранальні. Вельмі прамываюць мозг і ўзбуджаюць энергію слёзы. Калі даць слязам волю, сьведомасць праяснеецца, надыходзіць такі псіхалагічны стан, пры якім ты можах акурат зараз выйсці і перамагчы.

— Чым вам запомніліся Алімпійскія гульні 1980 года ў Маскве?

— Я не ганяў і не набіраў вагу, у мяне была нармальнае ежа. І ў цяжкім на Маскву я думаў, што ж я буду есці падчас Алімпійскіх гульняў. Але калі мы прыйшлі ў сталовую і ўбачылі наймавернае багацце, я зразумеў, што праблем з ежай у мяне не будзе. У Маскву былі запрошаны найлепшыя кухары з усяго Савецкага Саюза, яны ведалі ўсе кухні. Але самае цікавае, што пры такім багацці хочацца прастай бульбачкі, кашы, капусты. Алімпійская вёска была шыкоўная, усе пытанні спартсменаў вырашаліся тут жа, пра нас сур'ёзна клапаціліся. Трэнер зборнай Генадзь Бакушэў кожны дзень прыходзіў да нас з чорнай ікрой і прымушаў з'ядаць мінімум па адной лыжцы. Патрэбна была энергія. Ужо ванітавала ад гэтай ікры, але ўсё роўна елі. Я ўспамінаю, як у дзяцінстве

мама прымушала мяне піць казінае малако. Закрываў рот, нос, заплюшчваўся і, як лека, піў гэтае малако. Так жа і з ікрой было. Сёння гэта забавна ўспамінаць. Алімпіяда ў Маскве — незабыўныя спаборніцтвы. Нават сёння, калі чую «Да спаткання, наш ласкавы Міша», слёзы нагортаваюцца.

— Вядома, што для савецкіх спартсменаў было толькі адно месца — першае. Як у камандзе паставіліся да вашага «серабра»?

— Паядынак скончыўся з вынікам 6:7. Цяпер разумею, што яго трэба было інакш праводзіць, больш стрымана ці што, а не адрэаваць. Упэўнены, тады б я выйграў. Хоць варты прызнаць, што венгр Норберт Нёвені — таленавіты барць. Той паядынак ён правёў вельмі добра. На ўсіх фатаграфіях я стаю вельмі сумны. Сіняк на ўвесь твар, набіты за ўсё паядынкі, і вельмі сумны выгляд. Па выніках Алімпійскіх гульняў у нас быў збор, дзе разглядалі выступленне нашых хлопцаў у кожнай катэгорыі. Да мяне прэтэнзій не было. Усе разумелі, што па ходзе алімпіяды я сустракаўся з вельмі моцнымі

байкот Алімпійскім гульням, то трэба было падтрымаць рашэнне ўрада і партыі. Мы падтрымалі. І ўсё перамаглі.

А што, калі б мы ўсё ж такі паехалі ў Лос-Анджэлес... Савецкія барцы тады былі мацнейшыя за ўсіх. Падчас круізу, які нам зладзілі пасля «Дружбы», мы былі адзінай зборнай, якая робіць зардаку на караблі. Трэнеры іншых відаў спорту ставілі нас у прыклад. У 1985 годзе мы паехалі на Суперкубак, які арганізавалі японцы. Там выступалі алімпійскія чэмпіёны, чэмпіёны свету і Еўропы — змагаліся наймацнейшыя. Савецкія барцы ўсіх перамаглі. Я асабіста перамог алімпійскага чэмпіёна 1984 года Стыва Фрэйзера.

— Ігар Уладзіміравіч, вы і сёння застаецеся ў барацьбе. Як вам роля трэнера?

— Я не толькі трэнірую, але і сам выходжу на дыван. Да мяне прыходзяць людзі па 40 гадоў, якія ніколі барацьбой не займаліся, і яны застаюцца. Трэнірую дзетак. З дзецьмі складаней працаваць, ты да іх прывязваецца, а яны потым вырастаюць і сыходзяць. Трэба да сваёй справы, да сваіх вучняў ставіцца з любоўю.

«Я не думаў пра вялікі спорт, мне хацелася быць такім, як героі любімых фільмаў. Пайшоў у секцыю да Уладзіміра Мікалаевіча Ізапольскага. Я ўбачыў вялікага моцнага чалавека і закахайся ў яго шчырым дзіцячым каханнем. Для мяне гэта быў найвялікшы аўтарытэт. Ён шмат часу нас навучыў, тлумачыў, што можна, а што нельга, даносіў, што дзеля выніку трэба шмат працаваць».

— Па гэтай прычыне барацьба — такі дружны від спорту?

— Мы стараемся трымацца ўсё разам. У барацьбе розныя катэгорыі паміж сабой сябруюць, у адной катэгорыі спартсмены паміж сабой сябруюць. Важна разумець, што сапернікі мы толькі на дыване. Я часта сваім малым кажу: «Скажыце дзятку тую, каму вы праіралі. Па-першае, гэта павага да саперніка. А па-другое, гэта азначае, што вам ёсць куды імкнуцца. Вы павіны ўсё ж яго выйграць, але не брыдка выйграць, а па-сапраўднаму. Для гэтага трэба трэніравацца, станавіцца лепшым». Барацьба — гэта брацтва паламаных вусшай. Я ніколі не адмоўлю ў дапамозе чалавеку з паламанымі вушамі. І магу быць упэўнены ў тым жа.

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота Лізаветы ГОЛАД.
г. Віцебск.

Далёкае — блізкае

ЗАЧЭПКИ ДЛЯ РОСШУКАЎ І ЗНАХОДАК

Як разблыталіся гістарычныя сюжэты

НЯДАЎНА мы адзначалі 75-годдзе з дня нараджэння вядомага архіваста, гісторыка Віталя Скалабана. Вось ужо 11 гадоў як гэтага чалавека няма... Але яго росшукі, назапашаныя ім матэрыялы працягваюць абуджаць цікавасць даследчыкаў. У Беларускім дзяржаўным архіве-музеі літаратуры і мастацтва ёсць фонд № 500 — фонд Віталя Скалабана, дзе можна знайсці шмат цікавінак...

Ёсць шмат нататак, якія ілюструюць ягоны апантаны характар як навукоўца. Вось запіс ад 8.12.1983 г., зроблены ў Маскве, у читальнай зале Цэнтральнага дзяржаўнага гістарычнага архіва:

«14.00 Ура! Нясуць справы!»

Віталь Уладзіміравіч адрозніваўся асаблівай даследчыцкай уязлівасцю, цікаўнасцю да дэталей... Калі працаваў над нейкім фрагментам гісторыі, не губляў ніводнай ніткі, якая працягвалася да іншых фрагментаў. З кожнай дэталі — нечага ліста, успаміну, фотаздымка — мог зрабіць зачэпку да новых росшукаў і знаходак.

Такім чынам з'явіўся сярод персаналій, якімі ён цікавіўся, Карусь Каганец. Адын з тых рупліўцаў беларускага слова, каго варта ўспоміць напярэдадні Дня беларускага пісьменства.

Ад Скандракова да Кастравіцкага

Пачнём з пажаўцелай выразкі з газеты «Будаўнік камунізму» ад 14.03.87, якая захоўваецца сярод папер Віталя Скалабана. У рубрыцы «Далёкае-блізкае» — нататкі «Вяртанне каравокага беларуса» карэспандэнта ТАСС С. Крапівіна.

«З хваляваннем распячаталі пасылку з Казахстана супрацоўнікі Цэнтральнага дзяржаўнага архіва-музея літаратуры і мастацтва БССР. У ёй — два жывапісныя творы, датаваныя 1907 годам — дар беларускаму народу жыхаркі Караганды І. Скандраковай.

Карціны напісаны не на традыцыйным палатне, а на дубовых дошках. Адна з іх — зімовы пейзаж з фігурай паляўнічага. Другая, больш цікавая, — своеасабліва літаратурная ілюстрацыя. Гэта партрэт сялянкі ў шыракаполым саламяным капелюшы, святкі з люткай у руках. Але не проста «тып беларуска», сабратаў якога, звычайна сінявокіх, вядома, увуголе нямала, а нешта больш індывідуальнае. Так, той самы скразны літаратурны вобраз каравокага сялянкіна — гразы паноў, жыццьялюба і жартуніка.

Карціны належачы пэндлю Казіміра Кастравіцкага — пісьменніка, мастака і скульптара, чыю асветніцкую дзейнасць ва ўмовах царызму глыбока ўшаноўваюць нашы сучаснікі. Яго літаратурны псеўданім быў «Каганец» — слова аднолькава зразумелае рускім, беларусам і ўкраінцам — лампада, святільня. Ярка вылучаў ён праміані. Дастаткова назваць выдзены ў пачатку стагоддзя ў Пецярбургу

першы беларускі буквар або ўвайшоўшую ў хрэстаматыю сатырычную камедыю «Модны шляхцок». Але аб іншых гранях таленту Кастравіцкага — выпускніка Маскоўскага вучылішча жывапісу, скульптуры і дойлідства — пакуль вядома нямногае.

Прычына ў складаным, часам трагічным лёсе майстра. Нарадзіўшыся ў Табоўску ў сям'і ссыльнага ўдзельніка паўстання 1863—1864 гадоў, ён сам у далейшым двойчы адбыў турэннае зняволенне за рэвалюцыйную агітацыю. І работы Кастравіцкага ў галіне выяўленчага мастацтва аказаліся раскіданымі па свеце. Дзе яшчэ сёння яны могуць знаходзіцца, у якіх запісках, архівах або прыватных калекцыях? За год да 120-й гадавіны з дня нараджэння Казіміра Кастравіцкага (Каруса Каганца) гэтае пытанне гучыць зноў».

У нататках няма імені Віталя Скалабана... Але ён меў непасрэднае дачыненне да падзеі, якая там апісваецца. І. Скандракова, якая тут згадваецца, — дачка Сяргея Скандракова, біяграфію якога якраз і вывучаў Віталь Скалабан. У архіве захоўваецца рукапіс ягонага артыкула «Па слядах Сяргея Мглінскага», надрукаванага ў часопісе «Мастацтва Беларусі», 1986, № 11. Сяргей Мглінскі — адзін з псеўданімаў журналіста, навукоўца, краязнаўца Сяргея Скандракова, які нарадзіўся ў горадзе Мглін Чарнігаўскай губерні. «Скандракоў сучасна з Багданам Кушталіям, Антонам Шабуном, Канстанцінам Шпакоўскім ды Уладзімірам Самойлаам арганізавалі кніжнае выдавецтва «Мінчук», якое рыхтавала да друку «Жалейку» Янкі Купалы...» — пісаў Віталь Скалабан.

Скандракоў газет рэдактарам-выдаўцом заставіў «Голос Белоруссии» — пасля першага і адзінага нумара яна была закрытая па загадзе мінскага губернатара Курлова. У тым нумары былі змешчаны вершы Францішка Багушэвіча «Панская ласка» і Янкі Лучнына «Роднай старонцы».

Пасля рэвалюцыі Сяргей Скандракоў быў дырэктарам Беларускай аграрнамічнай станцыі пад Мінскам, вучоным сакратаром Цэнтральнага бюро краязнаўства пры Інстытуце беларускай культуры. У 1930-м быў беспасадатна арыштаваны — тады шмат якіх з беларускіх навукоўцаў і скульптурных дзеячаў былі скашчаныя ў сафрыкаванай справе «Саюза вызвалення Беларусі». Апынуўся

Карусь Каганец.

ў высылцы, давялося шмат дзе працаваць — скончыў жа свой шлях у Карагандзе. Ад творчай спадчыны Скандракова засталася толькі апаваданне «Аграном Сэрадзея», надрукаванае ў 1924 годзе ў часопісе «Маладняк». А між іншым, менавіта Сяргей Скандракоў — прататып вучонага Кандраковіча ў трылогіі Якуба Коласа «На ростанях».

Дык вось, расшукваючы звесткі пра Сяргея Скандракова, Віталь Скалабан знайшоў і яго сям'ю ў Карагандзе, і даведаўся, што ў іх захоўваюцца дзве карціны Каруса Каганца, з якім Скандракоў сябраваў.

Ірына Скандракова прыязджала ў Беларусь, яна перадала суды яшчэ такія-сякія дакументы з бацькавага архіва. Сярод іх — каштоўны нататнік сям'і Кастравіцкіх, дзеда і бацькі паэта, ссыльнага паўстанца Карала Кастравіцкага. Дарэчы, з гэтага ж роду — вядомы французскі паэт Гіём Апалянар, яго дзед — Апалянарыў Кастравіцкі, які пасля паражэння паўстання 1864 года эміграваў у Італію. У фондзе № 500 захоўваецца зробленая рукой Скалабана выпіска з таго нататніка:

«Ганусь моя кохана!
Твой Карусь» Грудня 11 дня
1898 лета д. Примогилле
Блаконт Карла Самуіла
Кастравіцкага».

А вось фотаздымак часопіснай ілюстрацыі: «В. Прымагілле Койданускай вол. Мінскага павета. Хата К. Каганца».

«3 надзвычайна палкім сэрцам...»

Не верыцца, што яшчэ нядаўна не было ў вольнай доступе сканераў, не мелася пад рукой смартфона, каб зняць патрэбны дакумент... Таму многае ў фондзе № 500 перапісана ад рукі. Праўда, не скажаць, каб пачынар заўсёды быў чытальны. Вось запіс з нататніка:

«Лісты да К. Каганца (паведаміў Рагойшу) 14.01.85

«Салям алейкум, мой любі старэйшы брат! Толькі што прачытаў ваш ліст [...] і часта, часта прыходзіць мне на ум вось гэтыя словы з прадсмяротнага пісьма Палуяна: «У мріях жыцця — казка, а ў дзійнасці — жыццё раба і вечная небязбеспечанасць». Ці ж гэта не праўда? [...] Нама прыньчыпаў у жыццё», кажа ён у гэтым самым пісьме, і з гэтых малых слоў я бачу ўсяго Палуяна, з яго душой, з яго думкамі, надзеямі [...].

Вячаслаў Рагойша — вядомы навуковец і даследчык біяграфіі Сяргея Палуяна. На жаль, у запісах Скалабана не пазначаны аўтар ліста да Каруса Каганца. Але, хутчэй за ўсё, гэта Віктар Зелязэй, яго сябар.

А вось запісы, якія сведчаць пра шырыню росшукаў Скалабана:

1. 2 карціны К. Каганца. Каспяровіч — Скандракоў — І. С. Скандракова — («Мастацтва Беларусі») — слайды.
2. Карціны ў Лондане. Бачыў Мальдзіс.
3. Г. К. Пуцята (Кастравіцкая).
4. Чэслаў Іванавіч Кардзікі — у Чачэрску.
5. Віктар Адамавіч Зелязэй, прыяцель К. Каганца, С. Скандракова. Жыў у Ратамцы. Сваякі — у Гомелі.
6. Магіла К. Каганца».

Яшчэ адна выпіска зробленая з «Каталога 1-й Усебеларускай мастацкай выставы». Менск, 1925, с. 16».

«Кастравіцкі Казімір (Карусь Каганец) Памёр у 1918 г. Беларускі грамадскі дзеяць і пісьменнік. 295. Беларускі пейзаж. — Алей.

296. З сялянскага жыцця. 297—316. Малюнкi. Туш» Зрабіў Віталь Скалабан і выпіскі з успамінаў пра Каруса Каганца:

«Мацўльскі В. К. Каганец як пісьменнік і грамадзянін. Савецкая Беларусь, 1928, 20 мая 1928 г., № 115».

«Вельмі перашкаджала вучэнню Каганца і наогул перашкаджаў яму ў жыцці яго фізічны недахоп: ён быў гарбаты. Часта ён сам казаў, што з новым чалавекам яму вельмі цяжка было распачаць гутарку, яму здавалася, што ўсе глядзяць на яго, і ў гэты час ён адчуваў сябе вельмі дрэнна і траціў здольнасць да гутаркі».

«З 1912 года пісьменнік жыў у фальварку Жортай, недалёка ад вёскі Жураўкі, каля м. Багданова, што ляжыць на шляху між Лепелем і Барысавам. Тут на службе ў пана Копаці і пражыў да сваёй смерці. Памёр ён ад сухот нечакана для сябе і сваёй сям'і ў сваякоў, так што нават жонка не была на яго пахаванні. Магіла яго знаходзіцца ў Навасёлках каля м. Койданава Мінскай акругі».

Горб узнік у маленькага Казіміра яшчэ ў Табоўску — упаў з высокага акна. А потым, калі вярнуўся ў Беларусь падлеткам, няшчасце паўтарылася: на будучага паэта ўпалі цяжкія вароты.

«Я. Дыла. Палкае сэрца. (Паміць К. Каганца)

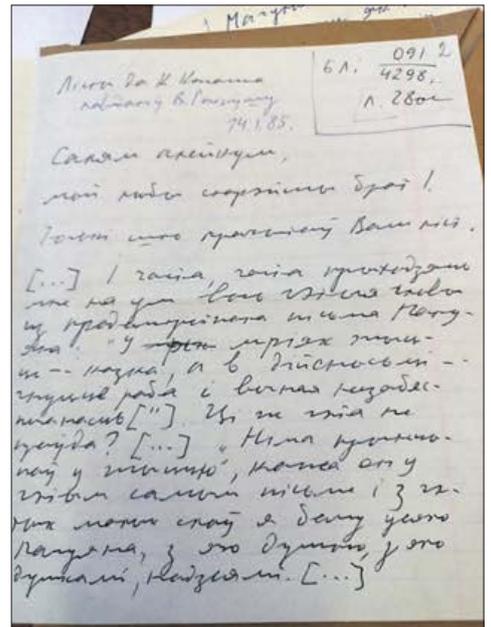
тэмпераментам, з надзвычайна палкім сэрцам прамаўляў тады дзядзёка Карусь Каганец».

Вось як Скалабан пераказвае ўспаміны Вацлава Ластоўскага:

«Роджаны ў памешчыцкай, калісь багатай і знатнай у краі, сям'і (Кастравіцкіх), ён, як слабавіты, рахцічны дзядзёнак, не меў у сям'і любові».

«Калі мяне сталі вучыць, злосці брала, чаму мяне вучаць не па-нашаму», — апавядаў Каганец аб пачатках сваіх навук. І гэты сказ сведчыць, што для Каганца, дзесяцігадовага хлапца, мова пакояў, мова яго бацькоў, братоў і сяцёр была ўжо «не нашай!»

Яшчэ адзін герой даследаванняў Віталя Скалабана —

У фондзе Віталя Скалабана можна знайсці шмат цікавінак.

Савецкая Беларусь, 1928, 20 мая, № 115».

«Скромнікам выглядаў К. Каганец на сваіх надворных дадзеных. Малога росту, у тыповай панашанай сялянскай шапцы, у сваім улюбёным старэнкім кужушку, у даматканых штанах, упраўленых у высокія простыя боты — К. Каганец выглядаў як самы звычайны вясковы чалавек. Мала гаманлівы на людзях, ён больш маўчаў, слухаў уважна і думаў. Але досыць зачэпіць любое з палітычных ці культурных пытанняў, блізкіх справе беларускага адраджэння, як гэты кволы здароўем (пасля выхаду з турмы ён часта хварэў) чалавек пераардаджаў. Проста, ясная, лагічная была тады яго думка, як была «простаю», але прыгожай ў гэтым яго яскравай народнай мове. З надзвычайным

Мікола Каспяровіч. А ў яго таксама згадка пра Каганца, якую Скалабан выпісвае: «Каспяровіч М. На Каганцовай магіле. Літ. дад. да газ. «Сав. Бел.», 1928, 21 кастр., № 17, с. 3».

Скалабан выразае з нумара «Мінскай праўды» за 5 мая 1988 года артыкул «Каганец» А. Ціхановіча — пра занядаванне магілы Каруса Каганца ў Навасёлках. Аўтар заклікае ўсіх неабыхавых беларусаў паспрыць захаванню памяці паэта, упарадкаваць яго магілу, папулярызаваць яго творчасць.

Што ж, Віталь Скалабан быў адным з неабыхавых беларусаў. Давайце ж перад святам, калі ўшаноўваецца беларускае слова, успомнім з удзячнасцю і гэтага руплівага, і ягоных герояў.

Людміла РУБЛЕУСКАЯ.

Пазнай Беларусь

ТАТАВА ДВОЙКА

Музей дзяцінства ў Нароўлі адкрывае школьныя сакрэты

Ёсць на Гомельшчыне ўнікальны музей, у якім... дарослым не знайшлося месца. Дакладней, сюды яны могуць прыходзіць, каб згадаць сваё дзяцінства, падзяліцца ўспамінамі, а можа прынесці нават старую рэч, што завалалася на гарышчы, і пры разборку запасаў нагадала гісторыю, якая адбылася з яе ўладальнікам дзесяцігоддзі таму, калі сам ён яшчэ быў малым.

Музей дзяцінства працуе ў сярэдняй школе № 2 горада Нароўлі. Кіруе ім мясцовы краязнавец, настаўнік Васіль Чайка. «Самародак», — прадстаўляюць яго кіраўнікі школы. І сапраўды, энергіі і запалу Васіля Васілевіча можна толькі пазайздросціць, асабліва калі ён распавядае, як здбываў экспанаты і стараўся прыдбаць менавіта рэчы, за якімі стаяць лёсы людзей, іх характары, быт, умённі. Так, тут ёсць драўляны трактар — гэту цацку мясцовы хлопчык майстравіў сабе сам. Невыпадкова ў экспазіцыю трапіла газета «Бальшавік Палесся» — пасля вайны, калі не было на чым пісаць, яна выкарыстоўвалася ў якасці сшытка. А яшчэ ў музеі захоўваецца стары класны журнал, зроблены з нямецкага сшытка.

— Калі пачаў працаваць над стварэннем музея, адразу вырашыў адысці ад традыцыйнай канцэпцыі — музейны накітальт сялянскай

хаты існуе многа, хацелася нечага новага. А чаму б у школе не стварыць экспазіцыю, прысвечаную дзяцінству — ад нараджэння да часоў, калі пасля школы дзеці выбіраюць, куды ім пайсці далей вучыцца? — расказвае Віктар Чайка.

Аповед пра дзяцінства пачынаецца са старой калыскі і вазочка, хутчэй за ўсё трафейнага, прывезенага з вайны. Тут выстаўлены экспанаты, звязаныя з вясельным і радзіннымі абрадамі, згадаецца пра роллю бабкі-павітухі, якую ў свой час маладыя бацькі шчодро адорвалі за дапамогу, бо не так шмат жанчын валодала такімі ведамі. Васіль Чайка ўспамінае са свайго маленства, што на чатыры вёскі ў іх была ўсяго адна павітуха.

Многія рэчы з дзяцінства бацькоў і дзядоў сучасным хлопчыкам і дзяўчынкам падаюцца дзіўнымі. Яны даведваюцца, як кармілі немаўлят пасля вайны, калі не было сосак і бутэльчак. Для многіх нарэшце станавіцца зразумелым вы-

раз «выцягні суслы з рота», калі дарослыя іх просяць гаварыць больш разборліва. Суслы — анучка з хлебам, што раней замяняла соску. Замест пластыкавага гаршка малых садзілі на драўлянае крэселка з сакрэтам. Усё ж як эканамічна і экалагічна жылі ў ранейшыя часы! У музеі захоўваюцца чаравічкі, у якіх

вырасла не адно пакаленне дзяцей, яны перадаваліся ад старэйшых малодшым. Ёсць тут і калекцыя дзіцячага харчавання савецкіх часоў, трапілі ў калекцыю і ўпакоўкі ад імартных прадуктаў — іх пачалі завозіць пасля аварыі, якая адбылася на Чарнобыльскай АЭС.

Збіраць экспанаты настаўніку дапамагаюць школьнікі. Самы стары прадмет — свістулка XVIII стагоддзя, знойдзеная школьнікам у Прыпяці. Дзеці спрабуюць сябе і ў ролі экскурсаводаў у школьным музеі — прычым да такой справы іх пачынаюць прывучаць ужо з першага класа. Да заканчэння маладшой школы дзеці ўжо могуць правесці экскурсію не горш за свайго настаўніка.

Ну і які ж музей дзяцінства без цацак — хоць у пасляваенных малых не было такіх кідкіх лялек і машынак, як у сучасных хлопчыкаў і дзяўчынак. Але тыя старыя цацкі неслі пазітыў і служылі доўга.

У музеі вельмі шмат архіўных фатаграфій — іх арыгіналы збіраліся па закінутых дамах у чарнобыльскай зоне. Іх павялічаныя копіі выдатна дапаўняюць прадметную экспазіцыю музея.

Шмат экспанатаў распавядае пра школу, у якой адукаваліся прадстаўнікі старэйшых пакаленняў. Тут можна ўбачыць торбачкі, з якімі хадзілі на заняткі пасля вайны, падручнікі, дыпаможнікі, шпалгалкі, запіскі ад настаўнікаў, ёсць нават «куток двоечніка» і прылады юных савецкіх хуліганаў. Музей нагадвае і пра санітарныя пасты — калі ў школах прынята было правярць, ці ахайна вучань сабраўся ў школу, ці пачысціў свой абутак. Трапілі ў музей і самыя першыя камп'ютары, з дапамогай якіх нараўлянскія дзеці пачалі вывучаць інфарматыку.

Дарэчы, у школе працуе яшчэ адзін музей, што даводзіць пра гісторыю гэтага краю над Прыпяццю. Прычым экспанаты падабраныя так, каб музей мог выкарыстоўвацца для школьнікаў на пазнавальных занятках. Тут ёсць прадметы, якія нагадваюць пра першабыты час — каманды з малюнкамі, кавалак біўна маманта, крэмень, посуд. Папалі ў калекцыю старажытныя амулеты, сярэднявечная зброя і прадметы, звязаныя з Першай сусветнай вайной. Дарэчы, сярод ураджэнцаў Нараўляншчыны асабліва вызначыўся Марк Шароп. Гэты разведчык здзейсніў у гады Першай сусветнай вайны шмат подз-

вігаў і за вельмі кароткі час паспеў стаць поўным Георгіеўскім кавалерам — за паўгода атрымаў чатыры крыжы. Магчыма, гэта адзін з георгіеўска-рэкардсменаў той вайны. Адзін з любімых рарытэтаў гаспадара музея — куфар, які належаў удзельніку штурму Зімянга палаца. Ёсць тут і рэдкая шлюбная пячатка Горватаў з двума гербамі. Дадатковы герб належаў жанчыне, такім чынам пасля вяселля пачала прызнавацца яе роля. Ёсць тут таксама экспанаты, звязаныя з Другой сусветнай вайной. Напрыклад, арыгінальны плакат з надпісам «Болтун — нахodka для шпіонаў», шыльда з мінага поля, документы са звесткамі пра партызанскіх камандзіраў і пра генэцід.

Школа носіць імя Івана Шаўрэя, які працаваў у ваенізаваанай пажарнай часці Чарнобыльскай АЭС. У 1986 годзе, калі здарылася аварыя, ён якраз перш дзякурства і аказаўся адным з першых, хто тушыў пажар на энэргаблоку. З 28 байцоў-пажарных, якія трапілі ў тое пекла, выжыў толькі ён адзін. За мужнасць Іван Міхайлавіч узнагароджаны ордэнам Чырвонай Зоркі. Музею дастаўся кіцель героя. А таксама сюды дайшла маска, якую шыла адна з мясцовых бабул, каб засцерагнуць ад радыяцыйнага запіска, якую жанчына пакінула на дзвярах падчас адсялення, малюнак на шпалерах, зроблены салдатамі з палка хімічнай абароны...

Алена ДЗЯДЦЮЛЯ.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Хутка свята!

У гэтым верасні Мінск адсвяткуе сваё 955-годдзе. Упершыню дзень нараджэння сталіцы адзначылі ў 1967-м, калі гораду споўнілася 900 гадоў. Свята было арганізавана з размахам: гарадзкія ўлады заказалі дакументальную стужку, дэпутаты правялі ў Палацы спорту ўрачыстае пасяджэнне, а сталіцу БССР наведалі госці з суседніх рэспублік. Не абышлося і без традыцыйных гулянняў на цэнтральных пляцоўках і ў галоўных парках...

Але пасля святкавання юбілею аб свяце быццам бы забылі. Сітуацыя змянілася толькі ў 2002 годзе, калі тагачасны старшыня Мінгарвыканкама Міхаіл Паўлаў прапанаваў аднавіць святкаванне Дня горада на пастаяннай аснове. Менавіта з таго моманту і павялося, што свята ладзіцца ў пачатку восені. Як тлумачыў сам граданачальнік, да верасня заканчваюцца шматлікія рамонтныя вуліцы, дамоў і плошчаў, а горад пасля канікулаў і водпуску напаяняецца мінчанамі. Добрая традыцыя засталася.

Мерапрыемствы, прымеркаваныя да 955-годдзя Мінска, пачынаюцца ўжо на гэтым тыдні і прадоўжыцца ў кожным раёне. Цэнтр свята арганізуюць у раёне праспекта Пераможаў: музейна-паркавы комплекс «Перамога», пляцоўка каля Дварца спорту, Верхні горад, а таксама сквер «Старасцінская слабада». Кульмінацыяй Дня горада стануць выхадныя,

якія прыпадаюць на 10 і 11 верасня. «Звязда» прапануе пазнаёміцца з акцыямі, якія нельга пралупусціць.

ЗНАЁМСТВА З ГОРАДАМ

Калі доўгі час жывеш на адным месцы, то міжволі звыкнеш — пераставаць уважаць прыгажосць родных вуліц, не атрымліваеш новых уражанняў і нават крыху сумуеш. Як аднуць сябе турыстам у сваім горадзе і адкрываць цікавінкі, якія ён хавае ўнутры сябе? Здаецца, 955-годзе Мінска — добрая нагода, каб знайсці адказы на гэтыя пытанні. Напрыклад, 8 верасня ў адраэстаўраваным будынку Музея гісторыі горада на вуліцы Ракаўскай можна будзе пазнаёміцца з цікавай экспазіцыяй. Фрунзенскі раён прадставіць карту, якая дазваляе адправіцца ў віртуальнае падарожжа па горадзе, а ў Савецкім раёне арганізуюць інтэрактыўную пляцоўку «Мінск у асобах — імяныя вуліцы горада».

Па вуліцах Кастрычніцкага раёна 9 верасня пройдзе квест-гуляня «Дыханне вуліц у сэрцы сталіцы».

У выпадку калі падчас вандроўкі вы крыху стоміцеся, можна будзе пачаставацца вулічнай ежай. Так, на вуліцы Кульман 10 верасня пройдзе фестываль сучаснага стрыт-фуду «Мінск гаспадарамічы». У той жа дзень каля Чыжоўка-Арэны зладзяць кірмаш, на якім можна будзе не толькі паспрабаваць розныя прысмакі, але і набыць памятныя сувеніры і падарункі.

АКТЫЎНЫЯ ВЫХАДНЫЯ

Спартыўныя акцыі сталі традыцыйным суправаджэннем свята. Падчас святкавання юбілею горада запланавана вялікая колькасць мерапрыемстваў для аматараў спорту. Нават калі вы лічыце сябе чалавечам, далёкім ад фізічных актыўнасцяў, прапануем вам звярнуць увагу на праграму — хто ведае, мабыць, дзякуючы Дню горада спорт уводзіць у вашае жыццё.

Галоўнае ўпраўленне спорту і турызму Мінгарвыканкама разам з БСМ 9 верасня презентуюць новыя вела-і пешаходныя маршруты «Дарогай памяці». Яго пачаткам стане Востваў мужнасці і смутку і, мінаючы

набрэжную Воінаў-інтэрнацыяналістаў і Музей гісторыі Вялікай Айчыннай Вайны, скончыцца ён каля былога лагера для ваеннапалонных «Шталаг-352». У парку 900-годдзя г. Мінска 9 верасня фізкультурна-спартыўны цэнтр дзяцей і моладзі Заводскага раёна зладзіць адкрытае першынство па лыжаролерным спорце. На пляцоўцы каля Палаца спорту 10 верасня пройдзе рэспубліканскае спартыўна-масавое мерапрыемства «Міжнародны алімпійскі дзень», падчас якога кожны ахвотны зможа паспрабаваць сябе і дазнацца, ці варты ён прадставіць краіну на наступнай Алімпіядзе. А ўжо 11 верасня адбудуцца міжнародныя лёгкаатлетчныя спаборніцтвы «Мінскі паўмарафон». Таксама ў верасні запланаваны велапрабег, прымеркаваны да 955-годдзя горада.

МІНСК ПАМЯТАЕ

2022 год абвешчаны Годам гістарычнай памяці. Таму з гэтай дзяржаўных і абласных свят становіцца ўшанаванне памяці нашых продкаў. Акрамя таго, ладзіцца тэматычныя праекты, навуковыя канферэнцыі, выдаюцца кнігі, арганізуюцца конкурсы. Дзень горада Мінска не мог абысціся без гэтай тэмы. Так, 9 верасня на плошчы Перамогі

адбудзецца цырымонія адкрыцця ганаровай вахты памяці, а на пляцоўцы каля абеліска «Мінск — горад-герой» 10 верасня — урачыстая цырымонія ўскладання кветак. З 3 да 10 верасня пройдзе акцыя «Памяць» з традыцыйным ускладаннем кветак да брацкіх магіл, воінскіх пахаванняў і мемарыяльных дошак.

КУЛЬТУРНАЯ ПРАГРАМА

Мінск можа ганарыцца вялікім спісам музеяў, тэатраў і канцэртных пляцовак. З 6 да 10 верасня дзверы культурных устаноў сталіцы будуць адкрытыя для гасцей і жыхароў горада. У Верхнім горадзе 3 верасня пройдзе канцэрт Беларускага дзяржаўнага ансамбля «Песняры», таксама можна наведаць цырк — установа ладзіць дзень адкрытых дзвярэй. З 7 верасня ў галерэі Міхаіла Савіцкага пачне работу выстава Сяргея Багласава «Горад. Жываніс. Архітэктура». Пазнаёміцца са старажытным Мінскам можна будзе 10 і 11 верасня падчас фестывалю гістарычнай рэканструкцыі, які пройдзе ўздоўж праспекта Пераможаў. А на тэрыторыі Верхняга горада 10 верасня для гасцей свята выступіць народны артыст Беларусі Анатоль Ярмаленка разам

з заслужаным калектывам, ансамблем «Сярыя».

Для аматараў мастацтва арганізатары таксама прадставяць інклюзійныя праекты, сярод якіх — фестываль творчасці людзей з абмежаванымі магчымасцямі і Мастацтва жыцця, тварыць мастацтва». Адбудзецца ён 10 верасня. У Маскоўскім раёне 9 верасня пройдзе інклюзійны конкурс для дзяцей з парушэннямі зроку. У той жа дзень жыхары Партызанскага раёна змогуць наведаць канцэртную і спартыўна-забавальную праграму «Наш дом». Акрамя інклюзійных пляцовак, тут арганізуюць кірмаш «Хэнд-мэйд» для пажылых і людзей з інваліднасцю.

Гэта толькі малая частка з таго, што прапануюць арганізатары падчас святкавання юбілею сталіцы. Нас чакаюць дзялягавыя пляцоўкі — маладыя спецыялісты з розных сфер абмяркуюць свае магчымасці з патэнцыяльнымі работадарцамі, адбудзецца конкурс інтэрнэт-пастуў і відэаролікаў, прысвечаных Мінску, а самыя актыўныя гараджане атрымаюць узнагароды і дыпломы. Фіналам свята стане традыцыйны фестываль — мерапрыемства пройдзе 10 верасня ў скверы «Старасцінская слабада» ў 23.00.

Арына КАРПОВІЧ.

Відэаролікі, флэшмобы і інклюзійныя пляцоўкі

Якім будзе 955-годдзе Мінска?

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ликвидатора, директора ООО «Правосуд Стратегия» (220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 1404, п/я 34) проводит открытый аукцион по продаже одним лотом имущества КУП «Червеньский деревообрабатывающий комбинат» (223232, Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71) в составе:

Недвижимое имущество:
 лесопильный цех, инв. № 615/С-15978, общей площадью 463,0 кв. м, расположенный на земельном участке с кадастровым номером 625850100001003967 площадью 0,6739 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71;
 трансформаторная подстанция № 2, инв. № 615/С-16033, общей площадью 13,6 кв. м;
 склад, инв. № 615/С-15977, общей площадью 403,8 кв. м, котельная (составные части и принадлежности: 3 (три) пристройки), инв. № 615/С-15983, общей площадью 504,5 кв. м;
 ремонтный цех (составные части и принадлежности: подвал, мастерская, сарай), инв. № 615/С-16275, общей площадью 549,1 кв. м;
 здание цеха (составные части и принадлежности: 10 (десять) пристроек), инв. № 615/С-16276, общей площадью 3531,5 кв. м;
 трансформаторная подстанция № 1, инв. № 615/С-15979, общей площадью 42,3 кв. м.

Часть объектов обременена договорами аренды, сведения о которых можно получить у организатора торгов.

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 625850100001003966 площадью 1,9011 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71. Земельный участок имеет ограничения в использовании: охранная зона газораспределительной системы, пл. 0,0096 га.

Оборудование:
 трансформатор силовой ТМФ-400/10/0,4, инв. № 111, заводской № 1149360;
 ленточнопильный станок МВ-2000, инв. № 99-8;
 приспособление для заточки ленточных пил ПЗП-10.00.000;
 приспособление для разводки ленточных пил ПРП-11.00.000;
 рама лесопильная Р63-4Б, инв. № 120.

Оборудование расположено по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71.

Начальная цена с НДС (20%) – 303 162,29 бел. руб. Начальная цена снижена на 80%. Задаток 10% от начальной цены – 30 316,00 бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 по ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901, ОТНН.

Шаг аукциона – 5 процентов.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах регламентирован Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16, размещенным на сайте организатора торгов www.tl.by.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) календарных дней после подписания договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (единственный участник, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5% (покупатель)). Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звязда» от 12.02.2022, 22.03.2022, 16.04.2022, 07.05.2022, 22.06.2022.

Аукцион состоится 22.09.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются с 20.09.2022 по 17.00 по указанному адресу в каб. 320. Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, телефон для осмотра 209 335 74 49.

УНП 60003899

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении повторного аукциона

ЛОТ 1:
 - капитальное строение, инв. № 420/С-37362 (назначение – здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в том числе автомобильные запчастные и газонаполнительные станции), наименование – здание пункта технического обслуживания – 3), общей площадью 130,3 кв. м, расположенное по адресу: г. Лида, пр-т Победы, 200В, корп. 1 с составными частями и принадлежностями (пристройкой (Б1/к));
 - капитальное строение, инв. № 420/С-39604 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин непродовольственных товаров), общей площадью 28,1 кв. м, расположенное по адресу: г. Лида, пр-т Победы, 200В с составными частями и принадлежностями (пристройкой (Б1/к), покрытие (Б), сооружение благоустройства (Б), водопроводная сеть (Б), тепловая сеть (трубопровод подающей, трубопровод обратной) (Г), канализационная сеть (Д), линия наружного освещения (Е), резервуары РГС с технологическими трубопроводами (Ж), линия связи (И)).

Оборудование: водомет СВХ-20; водогрейный котел на жидком топливе Vaillant VKO 27; бойлер Vaillant 120L; счетчики трехфазные (3 шт.); средства охранно-пожарной сигнализации (2 шт.); система охранной сигнализации; пожарная сигнализация; пожарно-питьевая водопроводная наружная; мини-павильон Б6.

Лот № 1 расположен на земельном участке с кадастровым № 44130000012000056, площадью 0,7354 га (назначение – для обслуживания магазина непродовольственных товаров), находящемся по адресу: г. Лида, пр-т Победы, 200В.

Условия проведения аукциона – аукцион без условий. Обременения со стороны 3 лиц нет.

Начальная цена продажи – 427 987,20 руб. (четыреста двадцать семь тысяч девятьсот восемьдесят семь рублей двадцать копеек) с учетом НДС

Сумма задатка – 42 798 руб. (сорок две тысячи семьсот девяносто восемь рублей)

Продавец – открытое акционерное общество «Лиданефтепродукт», 231300, г. Лида, пр-т Победы, 127, тел. 8-0154-522-606

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70

Условия проведения аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB3012050083225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 13 сентября 2022 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3-209

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержится на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auction>.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 16.07.2022 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 212, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница).

Последний день приема заявлений – 9 сентября 2022 г. до 15.00

Телефон для справок 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <https://grino.by/auction>

Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП» 29 сентября 2022 в 15.00 проводит повторные торги по продаже следующих объектов

№ л/п	Номенклатурный номер	Наименование объекта продажи	Начальная цена продажи снижена на 80% и составляет с учетом НДС 20%, белорусских рублей	Задаток, белорусских рублей
Лот № 1	инв. № 00445081	Экскаватор ЭКГ (карьерный) – 1 шт.	505 272,00 (пятьсот пять тысяч девести семьдесят два рубля 00 копеек)	50 527,20 (пятьдесят тысяч пятьсот двадцать семь рублей 20 копеек)

Собственник имущества: открытое акционерное общество «Кричевецмоншфер», 213493, Республика Беларусь, Могилевская область, Кричевский р-н, Красноводский с/с, 2, АБК в районе месторождения «Каменка», тел. +375224120909, тел. для осмотра объектов продажи +375224120914.

Организатор торгов: унитарное предприятие по оказанию услуг «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты», г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, сайт <https://mogilev.ccl.by/>

Место проведения торгов: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Лот № 1 продается без условий на торгах в форме открытого аукциона с применением метода повышения начальной цены с шагом 5 (пять) процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, представившие организатору торгов в сроки, указанные в извещении, следующие документы: заявление на участие в торгах; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для индивидуальных предпринимателей); доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения торгов; согласие о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов (в двух экземплярах); копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком. Задаток перечисляется на расчетный счет унитарного предприятия «Могилевское отделение БелТПП» р/с № BY55FJCB3012301857100000933 в «Физорбанк» ОАО, ЦБУ 300 г. Могилев, БИ: RCBBY2X, УНП 700016628; физическим лицам – предъявить паспорт; иные документы в соответствии с Положением о порядке организации и проведения торгов по продаже объектов, находящихся в собственности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь, организуемых унитарным предприятием «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты».

Условия регистрации, участия в торгах размещены на интернет-сайте продавца по адресу: www.mogilev.ccl.by.

Срок заключения договора купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) – в течение 10 календарных дней после проведения торгов.

Срок оплаты за предметы торгов на условиях заключенного договора купли-продажи.

Торги состоятся в 29 сентября 2022 г. в 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Срок подачи заявления: с момента выхода публикации настоящего извещения в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 104. Последний срок подачи заявления – 28 сентября 2022 до 12.00.

Регистрация участников торгов 29 сентября 2022 с 14.30 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, к. 112, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Телефоны для справок: (0222) 778042, +375 0296827492 (А1).

Дополнительная информация размещена на сайте организатора в разделе «Торги» по адресу: mogilev.ccl.by.

Извещение о предыдущих торгах по объекту было размещено в газете «Звязда» от 20.11.2021, от 31.12.2021, от 22.01.2022, от 12.02.2022.

Коммунальное унитарное предприятие «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

5 октября 2022 г. проводит открытый аукцион № 11-У-22 с условиями на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены).
Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемых земельных участках, на которых находятся объекты, подлежащие сносу. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. На торги предоставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на земельных участках в г. Минске, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет.

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости, бел. руб.
1	г. Минск, ул. Бабушкина, 29	1,0	Для строительства объекта «Объект производственного назначения в промулле Колыдичи в районе ул. Бабушкина, 29. Участок № 1»	24 716,25	4 940,00	15 468,50	Снос объектов недвижимого имущества, попадающих под латно застройки, в т. ч. здание склада, многолетние насаждения, сети канализации дождевые, ж/б ограждение, асфальтированная площадка	249 364,48
2	г. Минск, ул. Бабушкина, 29	1,2	Для строительства объекта «Объект производственного назначения в промулле Колыдичи в районе ул. Бабушкина, 29. Участок № 2»	29 659,50	5 930,00	14 233,42	Снос объектов недвижимого имущества, попадающих под латно застройки, в т. ч. 3 (три) складских здания, многолетние насаждения, металлический забор, ж/б ограждение, асфальтированная площадка	101 296,20

Возмещение убытков производится лицами, которым предоставляются изымаемые земельные участки.

Основные требования по проектированию и строительству объекта и условия предоставления земельных участков указаны в земельно-кадастровой и иной документации, подготовленной для проведения аукциона.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристиках содержится на плано-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение объектов выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится 5 октября 2022 г. в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.

Для участия в аукционе необходимо:
 внести задаток не позднее 29 сентября 2022 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый на расчетный счет BY15 BLBB 3012 0190 385 83 00 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционе № 11-У-22 по предмету аукциона № ____ (указать номер предмета аукциона);
 представить в коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости» (организатору аукциона) следующие документы:
 заявление на участие в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;
 подписанное соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно предоставляются:
 юридическим лицам Республики Беларусь или индивидуальным предпринимателям – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;
 иностранным юридическим лицам – копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык;
 представителем заявителя (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель) – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, при необходимости легализованная в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

кандидированными участниками – оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

При подаче документов для участия в аукционе предъявляют:

заявитель (его представитель) – документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия; уполномоченное лицо (его представитель) – документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе; представитель уполномоченного лица – доверенность, выданную в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Принем документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 2 с 29 августа 2022 г. по 29 сентября 2022 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам до 16.00).

Торги в отношении земельных участков проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан:

- внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом расщочки ее внесения);
- возместить Минскому горисполкому расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона;

заявитель (его представитель) – документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия; уполномоченное лицо (его представитель) – документ, удостоверяющий личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе; представитель уполномоченного лица – доверенность, выданную в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Принем документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 2 с 29 августа 2022 г. по 29 сентября 2022 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам до 16.00).

Торги в отношении земельных участков проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан:

- внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом расщочки ее внесения);
- возместить Минскому горисполкому расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона;

– возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под подписи и оплачивается по представлению организатора аукциона участнику-фактуре.**

Оплата стоимости за право заключения договоров аренды земельных участков осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона либо единственного участника несостоявшегося аукциона Минским горисполкомом предоставляется расщорку внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка.

После внесения платы за право заключения договоров аренды земельных участков (часть платы – в случае предоставления Минским горисполкомом расщорку ее внесения) Минским горисполкомом заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории).

Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон + 375 (17) 363-96-72, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 19113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY.

Продавец: **Рецидное районное потребительское общество** (УНП 400037088) 247500, г. Речица, ул. Привокзальная, д. 2 в лице ликвидатора Беланова Руслана Николаевича, тел. +375 (29) 690 00 10.

Публичные торги в электронной форме будут проводиться: **30 сентября 2022 г. 09.00-17.00** на электронной торговой площадке BELTORGI.BY.

№ л/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. без НДС
1	Капитальное строение с инв. № 340/C-300524, пл. 121 кв. м, здание магазина № 18, составные части и принадлежности: пристройка из газосиликатных блоков, два крыльца, сарай, уборная, калитка, забор. Находится на берегу реки Днепр. Гомельская обл., Речицкий р-н, Заспелский с/с, д. Луначарск, ул. Советская, 21. На земельном участке с кадастровым № 324584203601000043, пл. 0,0393 га, право аренды	20 800,00
2	Капитальное строение с инв. № 340/C-313196, пл. 243,3 кв. м, магазин, составные части и принадлежности: пристройка, тамбур с крыльцом, уборная, пандус, крыльцо, отмостка, котел топливный КСТБ-75. Находится на берегу реки Днепр. Гомельская обл., Речицкий р-н, Холменский с/с, 27. На земельном участке с кадастровым № 324589003601000292, пл. 0,0608 га, право аренды	23 000,00
3	Изолированное помещение с инв. № 340/D-21166, пл. 312,6 кв. м, помещение магазина, Гомельская обл., Речицкий р-н, Озерщинский с/с, д. Озерщина, ул. Набережная, д. 79А, пом. 2, на земельном участке с кадастровым № 324587001101000653, пл. 0,8438 га, право аренды, доля в праве 11/25	42 500,00

Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в срок с 31.08.2022 г. 09.00 по 29.09.2022 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB0121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 19113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5%, задаток – 10% от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, аукционных сбор. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее десяти рабочих дней со дня проведения торгов. Срок оплаты предмета торгов – в соответствии с заключенным договором.

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

Издательство о проведении повторных электронных торгов	Организатор аукциона	Продавец	Оператор ЭТП	Предмет электронных торгов:	Начальная цена с НДС 20%
	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by	ОАО «Сбер Банк», 220005, г. Минск, бульвар имени Мухоморова, 6	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by		

Магазин (здание специализированное розничной торговли) общей площадью 1176,8 кв. м, инвентарный номер 5000/C-22967, по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 19Б/5. **Сведения о земельном участке:** предоставлен на праве общего долевого постоянного пользования (доля 1/31/625) для реконструкции существующих зданий и сооружений под торговые павильоны и строительство новых зданий, сооружений и торговых павильонов рынка по продаже строительных, электротехнических, сантехнических материалов и оборудования общей площадью 7,7627 га

Задаток 10% от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47BELB30120028500030226000 в ОАО «БелБелБЗ» г. Минск, ул. Мясникова, 32, БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов: не более 30 дней со дня заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5%, обязан возместить затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 0,5% от цены продажи лота

Предложить извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 02.08.2022 г.

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия

Дата и время начала и окончания электронных торгов	30.09.2022 г. в 10.00 по 12.00. Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 28.09.2022 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by
Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества ГОУП «Лечебно-производственные (трудовые) мастерские» (УНП 500055202), объявляет о проведении 09.09.2022 г. в 09.00 публичных торгов в электронной форме. Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки: **bankrottorgi.by**, УНП 193417684

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Мозырский спиртоводческий завод», Гомельская обл., Мозырский р-н, Михалковский с/с, 15/93 (тел. +375 236 209 222) – производство по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) № 118-10Б/2016
Антикризисный управляющий	ООО «СтанИЗБОР», УНП 491343813, г. Гомель, ул. Жарковского, 24, к. 3-7 (тел. +375 (29) 835-67-42)

Предмет аукциона
Местонахождение: Гомельская обл., Мозырский р-н, Михалковский с/с, 15/93

Лоты №№ 1-61 – транспортные средства и оборудование, бывшие в употреблении

№ лота	Инв. № по бух. учету	Наименование	Начальная цена с НДС 20%, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	4113056	Трактор МТЗ 80 (рег. знак ГР 6846), 1988 г.в.	4 104,74	205,24
2	0516143	Автокран MAZ 5334-KS 3577 (рег. знак 6913 ГО), 1990 г.в.	8 004,25	400,21
3	0516174	Автовышка ZIL-431410 АГП-22 (рег. знак 9290 ГО), 1990 г.в.	8 004,25	400,21
4	0516238	Автомобиль MAZ 437041-261 (рег. знак АВ 1672-3), 2007 г.в.	4 515,22	225,76
5	0516235	Автомобиль MAZ 437041-261 (рег. знак АВ 1589-3), 2007 г.в.	3 694,27	184,71
6-55	-	Емкость т/ст 250 л (50 штук – отдельных лотами)	211,20 (за ед-цу)	10,56
56	4216007	Станок СН-50В	6 223,14	311,16
57	4207084	Компрессор ЗГП 20/8	23 855,38	1 192,77
58	4207034	Компрессор ЗГП 20/8	23 855,38	1 192,77
59	4207035	Компрессор ЗГП	23 855,38	1 192,77
60	-	328; гидромотор	2 489,26	124,46
61	-	462; редуктор	4 771,08	238,55

Лот № 62 – оборудование (одним лотом), бывшее в употреблении

Медоборудование в составе 32 единиц (**одним лотом**): амплигульс (инв. № 0091033), аппарат «Искра» (инв. № 0061004), аппараты УВ-4-66 (инв. № 0081005, 0081007), аппарат УВТ-101 (инв. № 0081023), ингалятор П-03 (инв. № 0081034), кислород ингалятор И-2 (инв. № 0081010), лампа «Би-оптрон» (инв. № 0081040), облучатели бактерицидные (инв. № 0081009, 0081008), прибор лазерно-магнит. терапии (инв. № 0081037), стол лаборатор. (инв. № 0081020), стоматолог. установка «Клиппер» (инв. № 0081032), шифр. шкаф НВ-121А (инв. № 0045001), тренажер-стимуляторы биомеханич. (инв. № 0081025, 0081024), холодильный шкаф «Памир-5» (инв. № 0081002), электрокардиограф ЭКГТ-04 (инв. № 0081017), аппарат «Поток» (инв. № 11885), аппарат для ингаляции медел (инв. № 11886), аппарат магнит. (инв. № 11887), облучатели на шпатель (инв. № 12730, 12730), облучатели ОБН-150 (инв. № 12731, 12731), облучатель ОГН-1 (инв. № 12732), столки стоматолог. (инв. № 11585, 11585), шкаф для инструментов (инв. № 11703), шкафы медич. односторон. (инв. № 11745, 11745), электромагассажер (инв. № 14039)

Начальная цена лота № 62 с НДС 20% – 7 022,41 бел. руб. Шаг аукциона – 351,12 бел. руб.

Цена снижена по лотам №№ 6-55 – на 20%, по лотам №№ 1-5, 56-62 – на 30%

Условия самовывоза и демонтажа оборудования: демонтаж, разборка, погрузка и транспортировка предмета аукциона проводятся за счет покупателя. Продавец и организатор аукциона не оказывают услуг по демонтажу и вывозу предмета аукциона

Порядок ознакомления
Ознакомление заинтересованных лиц с предметом аукциона осуществляется в рабочие дни. Ответственные лица:
Урвачева Светлана Павловна +375 29 805-93-30;
Дубовик Константин Николаевич +375 29 871-70-25

Лица, желающие принять участие в аукционе, обязаны внести задаток и подать организатору торгов в установленный срок заявление с приложением всех необходимых документов

Задаток 10% от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется на р/с BYUN BY47 BELB 3012 0028 5000 10022 6000 в ОАО Банк БелБелБЗ (г. Минск), БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов определяются ст. ст. 127, 128, 129 Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 г. № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)».

Порядок оформления участия в аукционе: лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона в срок до 17.00 30.08.2022 заявление на участие в аукционе с приложением документов согласно ст. 127 вышеуказанного закона.

Критерии выявления победителя аукциона: имущество считается проданным лицу, которое предложило на аукционе самую высокую цену.

Порядок оформления результатов торгов: Победитель торгов (претендент на покупку) в день проведения торгов подписывает протокол

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона не позднее 5 (пять) рабочих дней после подписания договора купли-продажи

Победитель аукциона либо единственный участник, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%, обязан возместить продавцу и организатору торгов затраты на их проведение и оплатить организатору торгов установленное вознаграждение от 1% до 10% от итоговой цены продажи предмета аукциона в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Подробная информация о проведении аукциона размещена на сайте www.cpo.by

Извещение о проведении предыдущих аукционов опубликовано в газете «Звязда»: лоты №№ 1-55, 62 – 05.07.2022, лоты №№ 56-61 – 30.08.2022

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Аукцион состоится 14.09.2022 в 13.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. **Заявления на участие и необходимые документы, в т. ч. перечисление задатка, принимаются с 9.00 30.08.2022 по 13.09.2022 до 17.00** по указанному адресу

Контактные телефоны: +375 17 280-36-37; +375 (44) 704-92-06. www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

ЗАО «БелБанкротАукцион», организатор торгов по продаже имущества Производственный кооператив «Щучинское пчеловодство» (УНП 500000321), объявляет о проведении 09.09.2022 г. в 09.00 публичных торгов в электронной форме. Перечень имущества и информация об условиях торгов размещены на сайте электронной торговой площадки: **bankrottorgi.by**, УНП 193417684

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению антикризисного управляющего ООО «Юрстайл групп» (220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 1404) проводит в процедуру экономической несостоятельности (банкротстве) на основании определения Экономического суда Минской области от 17.08.2022 по делу № 290-17Б/2019 открытый аукцион по продаже имущества ДУП «Передвижная механизированная колонна № 185» УП «Минскоблестрой» (222410, Минская область, г. Вилейка, ул. Чапаева, УНП 690018995) в составе:

- Лот № 1:** **печь** (составные части и принадлежности: 3 (три) погребя, 2 (две) пристройки, 3 (три) склада, стартовый цех, подвал, покрытие) с инв. № 631/C-58063 общей площадью 517,3 кв. м; **заправочная ГСМ** (составные части и принадлежности: склад, диспетчерская) с инв. № 631/C-58059 общей площадью 9,1 кв. м; **трансформаторная подстанция (ТП-32)** (составные части и принадлежности: электрические сети) с инв. № 631/C-66894 общей площадью 35,8 кв. м.

Объекты расположены по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11/1, 4, 2. **Бункер с двумя циклонами для удаления древесных отходов, адрес местонахождения:** Минская область, г. Вилейка, пос. Чапаева, 50.

Начальная цена без НДС – 216 702,00 бел. руб. Начальная цена снижена на 10% (задаток 10% от начальной цены – 21 670,00 бел. руб.).

Лот № 2: административное здание (составные части и принадлежности: пристройка, туалет) с инв. № 631/C-13805 общей площадью 685,4 кв. м, расположенное по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11/8.

Начальная цена без НДС – 153 000,00 бел. руб. Начальная цена снижена на 10% (задаток 10% от начальной цены – 15 300,00 бел. руб.).

Лот № 3: **склад цемента** (составные части и принадлежности: навес, подвал) с инв. № 631/C-66993 общей площадью 23,5 кв. м; **склад извести** (составные части и принадлежности: навес, подвал, емкость) с инв. № 631/C-66992 общей площадью 120,4 кв. м; **склад с инв. № 631/C-66994 общей площадью 138,7 кв. м;** **диспетчерский цех** с инв. № 631/C-66991 общей площадью 47,6 кв. м.

Объекты расположены по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11/5, 7, 3, 6.

Силосные емкости для хранения цемента в составе: силос цемента 4 шт. с инв. № 421424, адрес местонахождения: Минская область, г. Вилейка, пос. Чапаева, 50.

Начальная цена без НДС – 101 520,00 бел. руб. Начальная цена снижена на 10% (задаток 10% от начальной цены – 10 152,00 бел. руб.).

Лот № 4: гараж-мастерские с инв. № 631/C-58065, общей площадью 1633,9 кв. м, расположенный по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11.

Начальная цена без НДС – 127 800,00 бел. руб. Начальная цена снижена на 10% (задаток 10% от начальной цены – 12 780,00 бел. руб.).

Недвижимое имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 62135010005000936 площадью 6,6550 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Вилейка, пер. Колхозный, 11, для обслуживания Объектов будет выделена доля в праве на указанный земельный участок.

Шаг аукциона – 5 (пять) процентов.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB03121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чапаева, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901 ОТНН. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения аукциона, если иной срок не будет установлен собранием (комитетом) кредиторов.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона оплачивает вознаграждение в размере 4 (четыре) процентов от цены продажи предмета аукциона и возмещает затраты на публикацию.

При подаче документов на участие в торгах граждане Республики Беларусь, иностранные граждане и лица без гражданства, а также граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие за пределами Республики Беларусь, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, предъявляя паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения лота по сравнению с предложениями других лиц.

Участникам, не признанным победителем, задаток возвращается в безналичной форме в течение 5 рабочих дней с даты проведения торгов.

Результаты торгов оглашаются публично в день проведения торгов.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Организатор аукциона вправе отказаться от их проведения не позднее, чем за пять дней до даты их проведения.

Порядок проведения торгов и оформление участия в торгах определяются Законом Республики Беларусь от 13.07.2012 г. № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)». Предыдущее извещение было опубликовано в газете «Звязда» от 09.07.2022. Аукцион состоится 15.09.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чапаева, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 14.09.2022 до 16.00 по указанному адресу. Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, телефон для осмотра (8029) 685 36 37.

УНП 690018995

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Веста-Борисов» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже

здания магазина с инв. № 610/C-57533 общей площадью 159,1 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 620887409101000662 площадью 0,0522 га (право постоянного пользования), по адресу: Минская область, Борисовский район, Пригородный с/с, д. Углы, ул. Октябрьская, 3.

Начальная цена с НДС (20%) – 46 320,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 4 632,00 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB03121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чапаева, 18/1, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 40901, код категории платежа ОТНН. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rft.by. Аукцион состоится 05.10.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чапаева, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 03.10.2022 до 17.00 по указанному адресу. Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17. Тел. для осмотра: 8 (0177) 74 44 65, 8 (029) 680 16 43.

УНП 690018995

УНП 690012929

БУЛЬБЯНА-ХЛЕБНЫЯ ПЕРАПЕВЫ

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 1. ... — хлеба падмога (прык.). 5. «Хлебу нізка, да зямлі, // Ададу ... , як брату». З верша М. Танка «Прытча пра хлеб». 6. Тое, што і араты (устар.). 7. Сталовая, у якой бліны з'яўляюцца абавязковай стравой. 11. «З бульбы мука, з бульбы ... // Прападзі ты, доля наша». З прыпеўкі да беларускай полькі. 13. Снапы, складзеныя конусам. 15. Насякомае. 16. Самая святая яда — хлеб, самае святое ... — чалавек (прык.). 17. Палявы ... . Пункт з гаспадарчымі пабудовамі на аддаленых палях. 18. Цвёрдае паліва. 24. Той, хто павольна рухаецца. 26. Пасевы азімых культур. 27. «Печаная бульба — гэта ... ». З верша П. Панчанкі «Бульба». 28. «А яна — ... // Весела, шчасліва // Карануе песняй // Залатое жніва». З верша Я. Купалы «Жняня». 29. Хто на Сілу (12-е жніўня) жыта пасее, у таго на хлеб ... (прык.). 30. Група людзей.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Драпежны звярок, які ў жніўні аднаўляе сваё жыллё. 2. З'явіліся апенькі — ... скончылася (прык.). 3. «Смачная рыбачка ... // Ды скажы мне, мілы, адкуль». З беларускай народнай песні «Пайду я каля саду». 4. «І першы сноп сажне ... тут хватка, // Каб лёг на стол багаты каравай». З верша Г. Нічыпаровіч «У полі». 5. Прыйшла Прачыстая — стала ... чыстае (прык.). Свята ўраджаю — Прачыстая — адзначалі 28 жніўня, а Трэці, Хлебны, Спас — 29 жніўня. 8. Адзінка зямельнай плошчы. 9. «Рада, рада наша ... // Што жыта дажала». З беларускай народнай песні «Рада перапёлка». 10. Жанчына-урач, спецыяліст па зроку. 12. «Ласунак», «...». Адзін з сартоў бульбы. 14. Дух —

гаспадар поля. 17. Халодны будынак. 19. І ... на таго не броща, чый хлеб есць (прык.). 20. Нота музычнай гамы. 21. ... і Глеб — паслеў адзначалі 6 жніўня. 22. «Дзякуй табе, наш мілы ... // Што нам дапамог сабраць збожжа». З дажынкавай песні. 23. Электрод з дадатным зарадам. 24. Беларуская багіня дабрабыту і ўрадлівасці. 25. Рух на транспарце.

жа 23. Анод. 24. Цепр. 25. Капа. 19. Сабака. 20. М. 21. Барыс. 22. Со- 12. «Аксаміт». 14. Лавіца. 17. Сівага. 8. Ар. 9. Гаспадарчы. 10. Акруга. 11. 2. Лета. 3. Акуня. 4. Жыня. 5. Поне. 27. Казка. 28. Царыца. 29. Назадзе. 30. Ручка. 26. Ручка. 18. Кокс. 24. Ціхаход. 26. Ручка. 13. Кана. 15. Аса. 16. Імя. 17. Стан. 19. Г. Рада. 7. Блінная. 11. Каля.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

СЁННЯ

Месяц

Маладзік 27 жніўня.
Месяц у сузор'і Шалія.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	6.14	20.05	13.51
Віцебск	6.01	19.57	13.56
Магілёў	6.04	19.55	13.51
Гомель	6.04	19.49	13.45
Гродна	6.29	20.20	13.51
Брэст	6.33	20.17	13.44

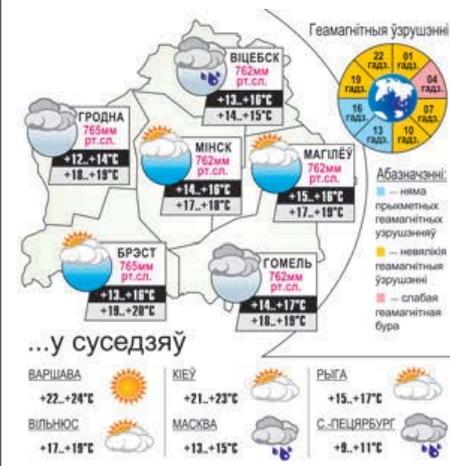
Імяніны

Пр. Ульяны, Аляксея, Купрыяна, Мірона, Паўла, Піліпа.
К. Маргарыты, Ружы, Міхала, Фелікса.

Фота Настасі ГРУК.

ЗАЎТРА

Даты Падзеі Людзі

30 ЖНІЎНЯ

1600 год — нарадзіўся Казімір Семяновіч, беларускі мысліцель-гуманіст, інжынер і ваенны спецыяліст у галіне артылерыі. Выхадзец з роду дробных князёў Семяновічаў, якія ў XIV—XVI стст. валодалі землямі на Віцебшчыне. У 1650 годзе ў Амстэрдаме на лацінскай мове выдаў трактат «Вялікае мастацтва артылерыі», дзе ўпершыню прапанаваў ідэю стварэння шматступеньчатай ракеты, а таксама ракетных батарэй і стабілізатараў. Трактат быў перакладзены на многія мовы і стаў адной з найважнейшых навуковых работ у дадзенай галіне. Распрацаваў Казіміра Семяновіча абазначэнні шляхі развіцця еўрапейскай артылерыі. Пры гэтым ён прытрымліваўся гуманістычнага светлагляду і лічыў войны найвялікшай бядой чалавецтва.

1804 год — нарадзіўся (м. Крывічы, цыпер у Мядзельскім раёне) Аляксандр Ходзька (Барэйка), паэт, фалькларыст, славіст, усходазнавец. Скончыў са ступенню кандыдата філасофіі Віленскі ўніверсітэт, навуковае аддзяленне жывых моў пры Азіяцкім дэпартаменце Міністэрства замежных спраў у Пецярбургу. З 1831 года на дыпламатычнай службе ў Персіі. З 1842-га — у Парыжы. Папулярываваў славянскія мовы, фальклор. У 1829 годзе выдаў зборнік «Пазіяя», некаторыя балады якога заснаваны на беларускім фальклору. Аўтар граматыкі персідскай мовы, праца па славянскіх, у тым ліку па беларускай, мовах.

1947 год — нарадзіўся (г. Ветка) Міхайл Васілевіч Селькін, беларускі матэматык, доктар

фізіка-матэматычных навук, прафесар, заслужаны работнік адукацыі Беларусі. Аўтар навуковых прац па метадах даследавання структурнай тэорыі груп і іншых алгебраічных сістэм з дапамогай тэорыі класаў Шунка і тэорыі фармацыі.

1700 год — Расія ўступіла ў Паўночную вайну на баку Паўночнага саюза (саюз заключаны паміж Рускім царствам, Рэччу Паспалітай, Даніяй і Саксоніяй супраць Швецыі ў выніку расійскай дыпламатычнай місіі ў Еўропу (Вялікае пасольства)).

1871 год — нарадзіўся Эрнест Рэзерфорд, брытанскі вучоны, бацька ядзернай фізікі, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па хіміі.

1877 год — французскі вынаходнік-самавучка Эміль Рэйно атрымаў патэнт на сканструаваны ім апарат — пракінаскоп. Нараджэнне сусветнай мультыплікацыі.

1901 год — англійскі вынаходнік Х'юберт Сесіл Бут запатэнтаваў электрычны пыласос.

1918 год — замах Фані Каплан на Уладзіміра Ільіча Леніна. У той жа дзень у Петраградзе паэт Леанід Канегісер застрэліў старшыню мясцовай НК Майсея Урыцкага.

1944 год — першае прымяненне напалмавых бомбаў: авіяцкі саюзніку знішчаны гістарычны цэнтр Кенігсберга.

ІВАН ШАМЯКІН:
«Мы заўсёды кахаем мацней, калі адчуваем, што каханню нашаму нешта пагражае».

УСМІХНЕМСЯ

— Скажы, хто цябе стрыг? — Майстар. — Я разумею, што майстар. А па прафесіі ён хто? — Дзяўчына, вы хто па ўсходнім гараскопе? — Маў! А вы? — Мууу!

У найбліжэйшыя 9 месяцаў лета будзе даступна толькі за грошы.

Закон мікрахвалеўкі: кубак заўсёды спыняецца ручкай унутр!

Ну чаму камары п'юць кроў, а не тлушч?

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

Тэлефоны ў Мінску: прыёмная — 311 17 13 (гп.факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

Прыёмны тэлефон: 311 17 27, тэл.факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары публікацый маюць права на аб'ект інтэлектуальнай уласнасці. Іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пisma. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 1864.

Нумар напісаны ў 1930.

29 жніўня 2022 года.